

2025/2. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı

Sermaye Piyasası Mevzuatı

11 Eylül 2025 Perşembe - 18.00 - 20.00 (2 Saat)

- Uyarı!**
- [1] Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunup bulunmadığını kontrol ediniz ve gerektiğinde sınav görevlilerine başvurunuz.
 - [2] Cevap kağıdı üzerine, "not talep eden ifadeler" veya "cevap dışında herhangi bir şey" yazılması yasaktır. Bu kurala aykırı davranışın adayların kağıtları değerlendirme dışı bırakılacaktır.
 - [3] **Bu sınav 4 sorudan oluşmaktadır.**

Açıklama: Sorularda ad, isim ve unvan olarak örneklendirilen gerçek ve tüzel kişi şahis ve şirketler, tamamıyla hayal ürünü olarak örneklenme amaçlı kullanılmış olup herhangi bir kişiyi ve şirketi ifade edecek mana ve anlamda kullanılmamıştır.

Sorular

Soru 1-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve Kanunun verdiği yetki dahilinde yayımlanan İzahname Ve İhraç Belgesi Tebliği (II-5.1) kapsamında, sermaye piyasası araçlarının ihracında/satışında;

- a-İzahname veya ihraç belgesi hazırlama yükümlülüğünü açıklayınız. **(13 puan)**
- b-İzahnamede yer alacak finansal tablolara ilişkin genel esasları belirtiniz/anlatınız. **(10 puan)**

Soru 2-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri doğrultusunda, "Kripto varlık hizmet sağlayıcılarının faaliyetlerine ve kripto varlıkların transfer ve saklanması" başlığı altında, kripto varlık hizmet sağlayıcılarının faaliyetlerine ve kripto varlıkların transfer ve saklanması'na ilişkin genel usul ve esasları açıklayınız/anlatınız. **(24 puan)**

Soru 3-Zirve Menkul Değerler A.Ş. gerekli prosedürleri tamamlayarak "kısımlı yetkili aracı kurum" şeklinde faaliyet yetki belgesini almıştır. Neptün Menkul Kıymet Yatırım Ortaklığı A.Ş. kolektif yatırım kuruluşi olarak Borsa İstanbul A.Ş'de halka açık şirket olarak faaliyette bulunmaktadır. Yine Yıldız Faktoring A.Ş. ise Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından yetkilendirilmiş olarak faktoring şirketi şeklinde faaliyet göstermektedir. 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında;

a-Zirve Menkul Değerler A.Ş.'nin, Neptün Menkul Kıymet Yatırım Ortaklığı A.Ş.'nin ve Yıldız Faktoring A.Ş.'nin yatırım hizmet faaliyetleri ile bunlara ilişkin yan hizmet ve faaliyetlerini yapıp yapamayacaklarını açıklayınız/anlatınız/değerlendiriniz. **(6 puan)**

b-Sermaye Piyasası Kurulunun, Zirve Menkul Değerler A.Ş., Neptün Menkul Kıymet Yatırım Ortaklığı A.Ş. ile Yıldız Faktoring A.Ş.'nin yatırımcılarına ilişkin olarak, "Yatırımcıların tazmini" ile "Tazminin kapsamı (tazmin edilemeyecek kişi ve kurumlar hariç)" hükümleri doğrultusunda, tazmin kararı alıp alamayacağını ve kapsamını değerlendiriniz/anlatınız. **(9 puan)**

c-Sermaye Piyasası Kurulunun, Zirve Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin, Neptün Menkul Kıymet Yatırım Ortaklığı A.Ş.'nin ve Yıldız Faktoring A.Ş.'nin mali durumlarının bozulması halinde, "Mali durumun bozulması hâlinde uygulanacak tedbirler" kapsamında yapabileceği iş ve işlemler ile yine bu kapsamında yapılacak/yapılması gereken iş ve işlemleri açıklayınız/anlatınız/değerlendiriniz. **(15 puan)**

Soru 4- Halka açık şirket olarak kimya sanayi üzerine üretim faaliyetinde bulunan ve payları Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem gören Özdoğan Kimya San. A.Ş. (devralan) işlemlerde şeffaflık ve verimliliği artırma amaçlı olarak %60 oranında ortak olduğu halka açık olmayan ve kimyevi sanayi ürünlerinin pazarlaması üzerine faaliyette bulunan Kızılıkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'yi (devrolan) devralmak süreci ile birleşmekteidir. Özdoğan Kimya San. A.Ş. tarafından devralma yoluyla gerçekleştirilecek birleşme

icin şirketlerin genel kurulları, yönetim kurullarının onaylamış olduğu birleşme kararını kabul etmiş ve bu doğrultuda, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu kapsamında gerekli prosedürler tamamlanmıştır. Buna göre Kızılkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş. tasfiyesiz olarak infisah edecek, aktif ve pasifile kül halinde (vergisiz olarak) Özdoğan Kimya San. A.Ş.'ye devredecektir. Birleşme ve tescil 30/9/2025 tarihinde ticaret sicil gazetesinde ilan edilmesi ile tamamlanacaktır. Özdoğan Kimya San. A.Ş.'nin çıkarılmış sermayesi ile Kızılkaya Kimya San. A.Ş.'nin sermayesi 1 adet pay 1 TL nominal bedel ile temsil edilmektedir. Birleşmeye ilişkin diğer veriler aşağıda belirtilmiştir.

a- Birleşmeye esas olan ortaklık yapıları aşağıdaki gibidir.

Özdoğan Kimya San. A.Ş. Ortaklık Yapısı		
Ortaklar Ad-Soyad/Unvan	Hisse Oranı (%)	Hisse Adedi
Güneş İnş. Taahhüt. Tic. A.Ş.	30%	60.000.000
Hasan YARKA	20%	40.000.000
Diger (Halka Arz edilen)	50%	100.000.000

Kızılkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş. Ortaklık Yapısı		
Ortaklar Ad-Soyad/Unvan	Hisse Oranı (%)	Hisse Adedi
Özdoğan Kimya San. A.Ş.	60%	60.000.000
Samet DURMAZ	40%	40.000.000

b- Birleşmeye esas olan Finansal Durum Tablolarına (Bilançoya)'na ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir.

(Konsolide/Münferit Finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulunun belirlemiş olduğu kriterler kapsamında bağımsız denetimden/özel incelemeden geçmiş Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına (TFRS) uygun olarak hazırlanan tablolardır. Finansal durum tablosunda yer alan bilgi ve rakamların aynı şekilde yasal kayıt olarak tanımlanan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamında hazırlanan bilançodaki bilgi ve rakamlarla aynı olduğu kabul edilmiş, finansal durum tablosunda yer alan özkaraynaklar, anlaşılır olması için kalem bazında, finansal durum tablosundaki mahiyetini ve tutarını değiştirmeyecek şekilde tek düzen hesap planına uygun olarak bilançoda ifade edildiği şekilde gösterilmiştir).

Özdoğan Kimya San. A.Ş.'nin Birleşmeye Esas 30/6/2025 Tarihli Finansal Durum Tablosu (Bilanço) (bin TL)			
VARLIKLAR		KAYNAKLAR	
I-Toplam Dönen Varlıklar	287.000	III-Toplam Kısa Vadeli Yükümlülükler	102.200
245-Bağılı Ortaklıklar	73.200	IV-Toplam Uzun Vadeli Yükümlülükler	121.000
246-Bağılı Ortaklıklara Sermaye Taahhütleri (-)	-18.000	TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER	223.200
Diğer Duran Varlıklar	222.000	50-Ödenmiş Sermaye	229.000
II-Toplam Duran Varlıklar	277.200	500-Sermaye	200.000
TOPLAM VARLIKLAR	564.200	502-Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları	29.000
		52-Sermaye Yedekleri	52.000
		520-Hisse Senedi İhraç Primleri	52.000
		54-Kar Yedekleri	12.000
		540-Yasal Yedekler	12.000
		57-Geçmiş Yıl Karları	26.000
		59-Dönem Net Karı (Zararı)	22.000
		TOPLAM ÖZKAYNAKLAR	341.000
		TOPLAM KAYNAKLAR	564.200

Kızılıkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin Birleşmeye Esas 30/6/2025 Tarihli Finansal Durum Tablosu (Bilanço) (bin TL)

VARLIKLAR		KAYNAKLAR	
Diger Dönen Varlık Kalemleri	52.000	III-Toplam Kısa Vadeli Yükümlülükler	67.000
153-Ticari Mallar	25.000	IV-Toplam Uzun Vadeli Yükümlülükler	0
I-Toplam Dönen Varlıklar	77.000	TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER	67.000
232-İştiraklerden Alacaklar	17.000	50-Ödenmiş Sermaye	96.000
242-İştirakler	22.000	500-Sermaye	100.000
250-Arazi ve Arsalar	28.000	501-Ödenmemiş Sermaye (-)	-30.000
252-Binalar	20.000	502-Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları	26.000
254-Taşitlar	14.000	54-Kar Yedekleri	18.000
255-Demirbaşlar	15.000	540-Yasal Yedekler	12.000
257-Birikmiş Amortismanlar (-)	-9.000	542-Özel Fonlar	6.000
II-Toplam Duran Varlıklar	107.000	58-Geçmiş Yıllar Zararları (-)	-13.000
TOPLAM VARLIKLAR	184.000	59-Dönem Net Karı (Zararı)	16.000
		TOPLAM ÖZKAYNAKLAR	117.000
		TOPLAM KAYNAKLAR	184.000

Diger Veriler

1-Özdoğan Kimya San. A.Ş.'nin borsada işlem gören bir adet hisse fiyatı, birleşmenin gerçekleşeceği 30/9/2025 tarihinden bir gün önceki gün kapanışı dikkate alınarak, üç aylık günlük kapanış ortalama fiyatı 30 TL olarak kabul edilecek, bu tutar mevcut sermayeye göre 1 adet hissenin piyasa fiyatı (hisse değeri) olarak dikkate alınacaktır.

2-Gayrimenkul değerlendirme şirketleri ve uzman kurum görüşü kapsamında Kızılıkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin piyasa fiyatının belirlenmesinde bilanço değerinin, iştirakler 4 katı (%300 fazlası), ticari mallar 1,2 katı (%20 fazlası), arazi ve arsalar ile binalar 6 katı (%500 fazlası), taşitlar ve demirbaşlar 2 katı (%100 fazlası), bunlar dışındaki diğer tüm kalemler bilanço değeri ile değerlendirilecektir. Buna göre değerlendirilmiş haliyle belirlenen öz kaynak tutarı, piyasa fiyatı (hisse değeri/şirket değeri) olarak kabul edilecektir.

3-Özdoğan Kimya San. A.Ş.'nin tek bağlı ortaklısı Kızılıkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş. dir.

4-Devralan ve devrolunan şirketlerin sermayesinde imtiyazlı ve/veya oydan yoksun paylar ve/veya intifa senetleri bulunmamakta, birleşmede sonucu pay değişim oranının belirlenmesinde denkleştirme ödemesi öngörlülmemektedir.

5-Finasal durum tabloları konsolide tablo olsa bile hesaplamalarda münferitmiş gibi dikkate alınacak, birleşme işleminin vergisiz olduğu kabul edilecektir.

İstenenler

a-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve Kanunun verdiği yetkiye istinaden yayımlanan Birleşme Ve Bölünme Tebliği (II-23.2) kapsamında, birleşmeye ilişkin finansal durum tabloları (bilançoları) üzerinden yapılması gereken düzeltmeleri açıklayarak ve göz önünde bulundurarak; Ömek ve mevcut veriler dahilinde şirketlerin belirlenecek piyasa fiyatlarına (şirket değerine/hisse değerine) göre birleşme oranını, devralan şirkette artırılacak sermaye tutarını, devrolan şirketin ortaklarına verilecek hisse (pay) adedini ve hisse (pay) değişim oranını/miktarını belirleyiniz/açıklayınız. (18 puan)

b-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve Kanunun verdiği yetkiye istinaden yayımlanan Önemli Nitelikteki İşlemler Ve Ayrılma Hakkı Tebliği (II-23.3) kapsamında; Örneğe ve mevcut verilere göre yapılan birleşme işleminin önemli nitelikte işlem sayılıp sayılımadığını değerlendiriniz/açıklayınız. (5 puan)

2025/2 Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı
Sermaye Piyasası Mevzuatı
11 Eylül 2025 Perşembe – 18.00 - 20.00

SINAV KOMİSYONU CEVAPLARI

Cevap 1-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve Kanunun verdiği yetki dahilinde yayımlanan İzahname Ve İhraç Belgesi Tebliği (II-5.1) kapsamında, sermaye piyasası araçlarının ihracında/satışında;

a- İzahname veya ihraç belgesi hazırlama yükümlülüğünün açıklanması istenmiştir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun “*İzahname hazırlama yükümlülüğü*” başlıklı 4 üncü maddesinde;

“(1) Sermaye piyasası araçlarının halka arz edilebilmesi veya borsada işlem görebilmesi için izahname hazırlanması ve hazırlanan bu izahnamenin Kurulca onaylanması zorunludur. Diğer kanunların yardım ve bağış toplanmasına ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla kitle fonlaması suretiyle halktan para toplanması, Kurulca faaliyet izni verilen kitle fonlama platformları aracılığıyla gerçekleştirilir ve bu Kanunun izahname ya da ihraç belgesi hazırlama yükümlüğüne ilişkin hükümlerine tabi değildir.

(2)İzahnamede yer alan bilgiler yatırımcılar tarafından kolaylıkla anlaşılabilenek ve değerlendirilebilecek şekilde sunulur.

(3) Izahnameden sorumlu gerçek kişilerin isimleri ve görevleri ile tüzel kişilerin unvanları, merkezleri ve iletişim bilgileri izahnamede açıkça belirtilir.

(4) İzahname, ihraççıya ve ihraç edilen sermaye piyasası araçlarına ilişkin bilgiler ile bir özet bölümü de içermek üzere bir veya birden fazla belge şeklinde düzenlenebilir. Özet bölümü ihraççıya, varsa garantöre, garantinin niteliğine ve ihraç edilecek sermaye piyasası araçlarına ilişkin temel özellik, hak ve riskleri içerecek şekilde kısa, açık ve anlaşılır ifadelerden oluşur.

(5) Halka arz eden tarafından izahnamenin düzenlenmesi sırasında, ihraçının izahname hazırlanmasında kolaylaştırıcı tedbirleri alması zorunludur.” Şeklinde belirleme yapılmıştır.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 10 uncu maddesinde izahnameden sorumlu kişiler, 32 nci maddesinde ise kamuya aydınlatma belgelerinden doğan sorumluluk hükümleri düzenlenmiştir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun “*Sermaye piyasası araçlarının halka arz edilmeksizin ihracı*” başlıklı 11 inci maddesinde;

“(1) Sermaye piyasası araçlarının halka arz edilmeksizin ihraç edilmesi için, söz konusu araçların niteliği ve satış şartları hakkında bilgileri içeren ihraç belgesinin hazırlanması ve Kurul tarafından 6 nci maddede yer alan esaslar çerçevesinde onaylanması zorunludur.

(2) Kurul, ihraç belgesine, bu belgenin onaylanması ve gerekli gördüğü hâllerde kamuya duyurulmasına ilişkin usul ve esasları belirler.

(3) İhraç belgesinde yer alan bilgilerin yanlış, yaniltıcı ve eksik olmasından kaynaklanan sorumluluk hakkında 32 nci madde uygulanır.” Şeklinde düzenleme yapılmıştır.

İzahname Ve İhraç Belgesi Tebliği (II-5.1)'nin “*İzahname veya ihraç belgesi hazırlama yükümlülüğü*” başlıklı 5 inci maddesinde;

(1) Sermaye piyasası araçlarının halka arz edilebilmesi veya borsada işlem görebilmesi için izahname hazırlanması ve bu izahnamenin Kurulca onaylanması zorunludur.

(2) Sermaye piyasası araçlarının halka arz edilmeksizin ihraç edilmesi durumunda, yurt dışında gerçekleştirilecek ihraçlarda veya bu Tebliğ hükümleri çerçevesinde duyuru metni hazırlanan sermaye piyasası aracı ihraçları hariç olmak üzere ihraççıların izahname hazırlanmaksızın gerçekleştirileceği her türlü sermaye piyasası aracı ihracında ihraç belgesinin hazırlanması ve bu belgenin Kurulca onaylanması zorunludur.

(3) Izahnameye konu sermaye piyasası aracına ilişkin Kurul düzenlemesinin mevcut olmaması durumunda, izahnameye ilişkin Kurul onayı söz konusu sermaye piyasası aracına ilişki hak, yükümlülük ve riskleri ile ihraççıya ya da halka arz edene ilişkin bilgilerin izahnamede bu Tebliğde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde yer alması kaydıyla verilir. Bu fikra hükümleri ihraç belgesi için de kiyasen uygulanır.

(4) Kurul düzenlemeleri uyarınca borsada işlem görmesi zorunlu olan sermaye piyasası araçlarının ihraç edilmek istenmesi durumunda, ihraççıların Kurula yapacakları onay başvurusunun yanı sıra ihraç edilecek sermaye piyasası araçlarının işlem görmesi için borsaya başvurmaları zorunludur." Şeklinde belirleme yapılmıştır.

Yapılan açıklama ve belirlemeler doğrultusunda;

- Sermaye piyasası araçlarının halka arz edilebilmesi veya borsada işlem görebilmesi için izahname hazırlanması ve bu izahnamenin Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanması gerekmektedir. Diğer kanunların yardım ve bağış toplanmasına ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla kitle fonlaması suretiyle halktan para toplanması, Kurulca faaliyet izni verilen kitle fonlama platformları aracılığıyla gerçekleştirilir ve bu Sermaye Piyasası Kanununun izahname ya da ihraç belgesi hazırlama yükümlüğüne ilişkin hükümlerine tabi değildir. **(2 puan)**
- Izahnamede ve ihraç belgesinde yer alan bilgiler, yatırımcılar tarafından kolaylıkla anlaşılabilen ve değerlendirilebilecek şekilde sunulmalıdır. **(1 puan)**
- Izahnameden sorumlu gerçek kişilerin isimleri ve görevleri ile tüzel kişilerin unvanları, merkezleri ve iletişim bilgileri izahnamede açıkça belirtilmelidir. Izahnamede bilgilerin yanlış, yanlıltıcı ve eksik olmasından kaynaklı doğan zararlar için Sermaye Piyasası Kanununun 10 uncu ve 32inci maddesindeki hükümler, ihraç belgesinde yer alan bilgilerin yanlış, yanlıltıcı ve eksik olmasından kaynaklanan sorumluluk hakkında Sermaye Piyasası Kanununun 32nci maddesinde yer alan "Kamuyu aydınlatma belgelerinden doğan sorumluluk" hükümleri, uygulanmaktadır. **(2 puan)**
- Izahname, ihraççıya ve ihraç edilen sermaye piyasası araçlarına ilişkin bilgiler ile bir özet bölümü de içermek üzere bir veya birden fazla belge şeklinde düzenlenebilir. Özette bölümü ihraççıya, varsa garantöre, garantinin niteliğine ve ihraç edilecek sermaye piyasası araçlarına ilişkin temel özellik, hak ve riskleri içerecek şekilde kısa, açık ve anlaşılır ifadelerden oluşmalıdır.**(2 puan)**
- Halka arz eden tarafından izahnamenin düzenlenmesi sırasında, ihraçının izahname hazırlanmasında kolaylaştırıcı tedbirleri alması zorunludur. **(1 puan)**
- Sermaye piyasası araçlarının halka arz edilmeksizin ihraç edilmesi durumunda, yurt dışında gerçekleştirilecek ihraçlarda veya yapılan belirlemeler doğrultusunda sadece duyuru metni hazırlanan sermaye piyasası aracı ihraçları hariç olmak üzere, ihraççıların izahname hazırlanmaksızın gerçekleştirileceği her türlü sermaye piyasası aracı ihracında ihraç belgesinin hazırlanması ve bu belgenin Sermaye Piyasası Kurulunca onaylanması zorunlu bulunmaktadır. **(2 puan)**
- Izahnameye konu sermaye piyasası aracına ilişkin Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemesinin mevcut olmaması durumunda izahnameye ilişkin Kurul onayı, söz

konusu sermaye piyasası aracına ilişkin hak, yükümlülük ve riskleri ile ihraççıya ya da halka arz edene ilişkin bilgilerin izahnamede, İzahname Ve İhraç Belgesi Tebliği (II-5.1)'de yer alan usul ve esaslar çerçevesinde yer alması kaydıyla verilir. Bu hükümler ihraç belgesi için de kiyasen uygulanır. **(2 puan)**

- Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri uyarınca borsada işlem görmesi zorunlu olan sermaye piyasası araçlarının ihraç edilmek istenmesi durumunda, ihraççıların Kurula yapacakları onay başvurusunun yanı sıra ihraç edilecek sermaye piyasası araçlarının işlem görmesi için borsaya başvurmaları zorunlu bulunmaktadır. **(1 puan)**

b-İzahnamede yer alacak finansal tablolara ilişkin genel esasların belirtilmesi/anlatılması istenmiştir.

İzahname Ve İhraç Belgesi Tebliği (II-5.1)'nin “*İzahnamede yer alacak finansal tablolara ilişkin genel esaslar*” başlıklı 10 uncu maddesinde;

“(1) Ortaklık hakkı veren sermaye piyasası araçlarına ilişkin hazırlanan izahnamede bağımsız denetimden ve/veya sınırlı incelemeden geçirilmiş son üç yıla ve varsa ilgili ara döneme, yatırım kuruluşu varant ve sertifikaları dahil olmak üzere ortaklık hakkı vermeyen sermaye piyasası araçlarına ilişkin hazırlanan izahnamede ise bağımsız denetimden ve/veya sınırlı incelemeden geçirilmiş son iki yıla ve varsa ilgili ara döneme ait finansal tablolardan yer olması esastır. Kuruluş ve benzeri nedenlerle söz konusu finansal tablolardan bulunmaması durumunda bağımsız denetimden ve/veya sınırlı incelemeden geçirilmiş mevcut finansal tablolara izahnamede yer verilir.

(2) İhraçının bağımsız denetimden ya da sınırlı incelemeden geçirilmiş finansal tablolardan KAP'ta düzenli olarak yayılama yükümlülüğünün bulunması durumunda, izahnamede bağımsız denetimden ya da sınırlı incelemeden geçirilmiş finansal tablolara yer verilmesi gerekmek. Bu durumda, izahnamede söz konusu finansal tablolardan KAP'ta ilan edildiğine ilişkin bilgiye ilan tarihi ile birlikte yer verilir.

(3) 5411 sayılı Bankacılık Kanunu tabi bankalar ve varlık yönetim şirketleri ile 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu tabi sigorta şirketlerinin ve 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu tabi ortaklıların izahnamenin ya da ihraç belgesinin onaylanması ilişkin olarak Kurula yaptıkları başvurunun değerlendirilmesinde ve finansal tablo hazırlanması ile bağımsız denetim yükümlülüklerinin yerine getirilmesinde, bu kuruluşların kendi özel düzenlemeleri uyarınca hazırlanan finansal tablo ve bağımsız denetim raporları esas alınır.

(4) Birleşme ya da bölünme suretiyle kurulan ihraççılarca hazırlanacak izahnamelerde yer alacak finansal tablolardan belirlenmesinde, ortaklığın kuruluş tarihi esas alınır. Bölünme suretiyle kurulan ihraççıların kuruluştan önceki faaliyetlerinin bölünden şirketin diğer faaliyetlerinden ayrı bir şekilde izlenmesi durumunda da bu fikra hükmü uygulanır.

(5) Payların ilk defa halka arzında, payların borsada işlem görmeye başladığı tarih itibarıyle, izahnamede yer almayan ara dönem finansal tablolardan kamuya açıklanması gereken son tarihin geçmişi olmasının durumunda, bu finansal tablolardan faaliyet raporu ve sorumluluk beyanları payların borsada işlem görmeye başladığı tarihi takip eden üçüncü haftanın son işlem gününün sonuna kadar KAP'a gönderilir. Söz konusu finansal tablolardan Kurulun finansal raporlamaya ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde, sınırlı incelemeden geçirilmesinin zorunlu olması durumunda, söz konusu yükümlülüğüne uyulur.” Şeklinde açıklama ve belirleme yapılmıştır. Bu kapsamda;

- Ortaklık hakkı veren sermaye piyasası araçlarına ilişkin hazırlanan izahnamede bağımsız denetimden ve/veya sınırlı incelemeden geçirilmiş son üç yıla ve varsa ilgili ara döneme, yatırım kuruluşu varant ve sertifikaları dahil olmak üzere ortaklık hakkı vermeyen sermaye piyasası araçlarına ilişkin hazırlanan izahnamede ise bağımsız

denetimden ve/veya sınırlı incelemeden geçirilmiş son iki yıla ve varsa ilgili ara döneme ait finansal tabloların yer alması esastır. Kuruluş ve benzeri nedenlerle söz konusu finansal tabloların bulunmaması durumunda, bağımsız denetimden ve/veya sınırlı incelemeden geçirilmiş mevcut finansal tablolara izahnameye yer verilir. **(2 puan)**

- İhraçının bağımsız denetimden ya da sınırlı incelemeden geçirilmiş finansal tablolarnı KAP'ta düzenli olarak yayılama yükümlülüğünün bulunması durumunda, izahnameye bağımsız denetimden ya da sınırlı incelemeden geçirilmiş finansal tablolara yer verilmesi gerekmez. Bu durumda, izahnameye söz konusu finansal tablolarnı KAP'ta ilan edildigine ilişkin bilgiye, ilan tarihi ile birlikte yer verilir. **(2 puan)**
- 5411 sayılı Bankacılık Kanununa tabi bankalar ve varlık yönetim şirketleri ile 5684 sayılı Sigortacılık Kanununa tabi sigorta şirketlerinin ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununa tabi ortaklıkların izahnamenin ya da ihraç belgesinin onaylanması iləkin olarak sermaye Piyasası Kuruluna yaptıkları başvurunun değerlendirilmesinde ve finansal tablo hazırlanması ile bağımsız denetim yükümlülüklerinin yerine getirilmesinde, bu kuruluşların kendi özel düzenlemeleri uyarınca hazırlanan finansal tablo ve bağımsız denetim raporları esas alınmaktadır. **(2 puan)**
- Birleşme ya da bölünme suretiyle kurulan ihraççılarca hazırlanacak izahnamelerde yer alacak finansal tabloların belirlenmesinde, ortaklığın kuruluş tarihi esas alınmaktadır. Bölünme suretiyle kurulan ihraççıların kuruluştan önceki faaliyetlerinin bölünden şirketin diğer faaliyetlerinden ayrı bir şekilde izlenmesi durumunda da aynı şekilde işlem tesis edilir. **(2 puan)**
- Payların ilk defa halka arzında, payların borsada işlem görmeye başladığı tarih itibariyle, izahnameye yer almayan ara dönem finansal tabloların kamuaya açıklanması gereken son tarihin geçmiş olması durumunda, bu finansal tablolar ile faaliyet raporu ve sorumluluk beyanları payların borsada işlem görmeye başladığı tarihi takip eden üçüncü haftanın son işlem gününün sonuna kadar KAP'a gönderilmelidir. Söz konusu finansal tabloların Sermaye Piyasası Kurulunun finansal raporlamaya iləkin düzenlemeleri çerçevesinde, sınırlı incelemeden geçirilmesinin zorunlu olması durumunda, söz konusu yükümlülüğe ayrıca uyulması gerekmektedir. **(2 puan)**

Cevap 2-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri doğrultusunda, “*Kripto varlık hizmet sağlayıcıların faaliyetlerine ve kripto varlıkların transfer ve saklanması iləkin esaslar*” başlığı altında, kripto varlık hizmet sağlayıcıların faaliyetlerine ve kripto varlıkların transfer ve saklanması iləkin genel usul ve esasların açıklanması/anlatılması istenmiştir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun “*Kripto varlık hizmet sağlayıcıların faaliyetlerine ve kripto varlıkların transfer ve saklanması iləkin esaslar*” başlıklı 35/C maddesinde;

“(1) Kripto varlık hizmet sağlayıcıları ile bunlarda işlem yapmak müşteriler arasında imzalanan sözleşmeler, yazılı şekilde veya uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak ya da mesafeli olsun olmasın Kurulun yazılı şeklin yerine geçebileceğini belirlediği ve bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı üzerinden gerçekleştirilecek ve müşteri kimliğinin doğrulanmasına imkân verecek yöntemler yoluyla kurulabilir ve buna iləkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir. Kurul, kripto varlık hizmet sağlayıcılarla müşterileri arasında sözleşmelerin düzenlenmesine, kapsamına, değiştirilmesine, ücret ve masraflara, sözleşmenin sona ermesine ve feshine ve bu sözleşmelerin içeriğinde yer alması gereken asgari hususlara iləkin belirlemeler yapabilir. Kripto varlık hizmet sağlayıcıların müşterilerine karşı sorumluluğunu ortadan kaldırın veya sınırlandıran her türlü sözleşme şartı geçersizdir. Platformlar müşterilerinin işlemlerine iləkin itirazlarını ve şikayetlerini etkin şekilde çözecek dâhili mekanizmalar kurmakla yükümlüdür. Kripto

varlık hizmet sağlayıcıları müşterilerin kimliklerini, 11/10/2006 tarihli ve 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanması'nın Önlenmesi Hakkında Kanun ve ilgili diğer mevzuat hükümleri kapsamında tespit etmekle yükümlüdür.

(2) Platformlarca kendi nezdlerinde işlem görecek veya ilk satış ya da dağıtımını yapılacak kripto varlıkların belirlenmesine ve bunların işlem görmesinin sonlandırılmasına ilişkin yazılı listeleme prosedürü oluşturulması zorunlu olup, bu konuda Kurul tarafından ilke ve esaslar düzenlenebilir. Belirlenecek ilke ve esaslarda, TÜBİTAK'ın ya da gerekli görülen diğer kurum ve kuruluşların görüşü alınarak kripto varlıkların teknolojik özelliklerine ilişkin teknik kriterlere yer verilebilir. Bir kripto varlığın platformlarca listelenmiş olması bunların kamuca tekeffüllü anlamına gelmez.

(3) Platformlarda fiyatlar serbestçe oluşur. Kurulca yurt dışı piyasalarda yaygın olarak işlem gördüğü değerlendirilen ve fiyatı yurt dışı piyasalarda da oluşan kripto varlıklara ilişkin işlemler hariç olmak üzere, platformlarda gerçekleştirilen makul ve ekonomik bir gerekçeyle açıklanamayan ve platform nezdindeki işlemlerin güven, açıklık ve istikrar içinde çalışmasını bozacak nitelikteki eylem ve işlemlere ilişkin bu Kanunun 104 üncü maddesi hükümleri uygulanır. Platformlar işlemlerin güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil, dürüst ve rekabetçi bir şekilde gerçekleşmesinin sağlanması ve piyasa bozucu nitelikte eylem ve işlemlerin tespit edilmesi, önlenmesi ve tekrarlanmaması amacıyla emir ve işlem esaslarını belirler, bünyelerinde gerekli gözetim sistemini kurar ve her türlü önleyici tedbirleri alır. Platformlar nezdlerinde gerçekleştirilen piyasa bozucu nitelikte eylem ve işlemlere ilişkin olarak tespitleri yapmak, bu nitelikteki eylem ve işlemleri gerçekleştiren hesapların kısıtlanması, durdurulması ve kapatılması dâhil olmak üzere gerekli tedbirleri almak ve ulaşılan tespitleri rapora bağlayarak Kurula bildirmekle yükümlüdür.

(4) Platformlar ile bunların müşterileri arasındaki ilişkiler ve platformlarda gerçekleştirilen işlemler nedeniyle taraflar arasında oluşan uyuşmazlıklar genel hükümlere tabidir. Platformlara Kurul tarafından faaliyet izni verilmiş olması, işlemlerin kamunun güvencesi altında olduğu anlamına gelmez. Kripto varlıklar bu Kanunun 82 nci maddesinde düzenlenen yatırımcı tazmin hükümlerine tabi değildir.

(5) Müşterilerin kripto varlık transferlerinin gerçekleştirildiği cüzdanlara ve fon transferlerinin gerçekleştirildiği hesaplara ilişkin kayıtlar kripto varlık hizmet sağlayıcıları tarafından güvenli, erişilebilir ve takip edilebilir şekilde tutulur. Tüm işlem kayıtlarının bütünlüğü, doğruluğu ve gizliliği sağlanır. Müşterilerin kripto varlık transfer işlemlerinde Kurul ve Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı tarafından yapılan düzenlemelere uyulur. Bu düzenlemelerde transfer mesajlarında gönderici ve alıcıya ilişkin olarak yer olması öngörülen bilgi ve veriler kripto varlık hizmet sağlayıcıları tarafından yine düzenlemelerde belirlenen sürelerde güvenli bir şekilde gönderilir. Bu amaçla dağıtık defter teknolojisi, başkaca bağımsız bir mesajlaşma platformu veya uygulama ara yüzü gibi mesajlaşmaya imkân veren yazılım uygulamaları ve teknolojik araçlar kullanılabilir.

(6) Platformların müşterilerine ait kripto varlıkların müşterilerin kendi cüzdanlarında bulundurulması esastır. Müşterilerin kendi cüzdanlarında bulundurmayı tercih etmedikleri kripto varlıklara ilişkin saklama hizmetinin, Kurul tarafından yapılacak düzenleme uyarınca yetkilendirilmiş ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından uygun görülen bankalarca veya Kurulca kripto varlık saklama hizmeti sunma konusunda yetkilendirilmiş diğer kuruluşlarca sunulması ve müşterilere ait nakitlerin bankalarda tutulması zorunludur. Bankalar nezdinde saklanan kripto varlıklar ile müşterilere ait bu kapsamdaki nakitler 5411 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinde düzenlenen mevduat ve katılım fonunun sigortalanması hükümlerine tabi değildir. Kurul, her bir kripto varlık için veya bunların dayandığı teknolojik özellikler ya da kripto varlıkların nitelik ve nicelikleri kapsamında saklama konusunda ayrı esaslar belirlemeye yetkilidir.

(7) Müşterilere ait nakit ve kripto varlıklar, kripto varlık hizmet sağlayıcılarının mal varlığından ayrı olup, kayıtlar da bu hükmeye uygun olarak tutulur. Müşterilerin her ne suretle olursa olsun kripto varlık hizmet sağlayıcıları nezdinde bulunan nakit ve kripto varlıkları, kripto varlık hizmet sağlayıcılarının borçları nedeniyle, kripto varlık hizmet sağlayıcılarının mal varlığı ise müşterilerin borçları nedeniyle kamu alacakları için olsa dahi haczedilemez, rehnedilemez, iflas masasına dâhil

edilemez ve üzerlerine ihtiyacı tedbir konulamaz. Kripto varlık hizmet sağlayıcıları tarafından müsterileri nakitlerinin bankalarda tutulmasına ilişkin olarak bu Kanunun 46 ncı maddesinin yedinci ve sekizinci fikraları kripto varlık hizmet sağlayıcıları bakımından da uygulanır.

(8) Kripto varlıklara yönelik yatırım danışmanlığı ve portföy yöneticiliği yapılmasına ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.

(9) Kripto varlık hizmet sağlayıcıları yayın, ilan, reklam ve duyurular ile her türlü ticari iletişimle ilgili olarak Kurulca belirlenen esaslara uyar.

(10) Kripto varlık hizmet sağlayıcılara icra edecekleri faaliyetleri gösteren yetki belgesi verilir. Bankalar için Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun uygun görüşü aranır.” Şeklinde belirleme yapılmıştır.

Bu kapsamda;

- Kripto varlık hizmet sağlayıcıları ile bunlarda işlem yapmak isteyen müsteriler arasında imzalanan sözleşmeler, yazılı şekilde veya uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak ya da mesafeli olsun olmasın Sermaye Piyasası Kurulunun yazılı şeklin yerine gecebileceğini belirlediği ve bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı üzerinden müsteri kimliğinin doğrulanmasına imkân verecek yöntemler yoluyla gerçekleştirilecek ve buna ilişkin usul ve esaslar Sermaye Piyasası Kurulu tarafından belirlenecektir. Kurul, kripto varlık hizmet sağlayıcılarla müsterileri arasında sözleşmelerin düzenlenmesine, kapsamına, değiştirilmesine, ücret ve masraflara, sözleşmenin sona ermesine ve feshine ve bu sözleşmelerin içeriğinde yer alması gereken asgari hususlara ilişkin belirlemeler yapabilecektir. **(2 puan)** Kripto varlık hizmet sağlayıcıların müsterilerine karşı sorumluluğunu ortadan kaldırın veya sınırlandıran her türlü sözleşme şartı geçersiz sayılacaktır. **(1 puan)** Platformlar müsterilerinin işlemlerine ilişkin itirazlarını ve şikayetlerini etkin şekilde çözecek dâhilî mekanizmalar kurmakla sorumlu olup, kripto varlık hizmet sağlayıcıları müsterilerin kimliklerini, 11/10/2006 tarihli ve 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun ve ilgili diğer mevzuat hükümleri kapsamında tespit etmekle yükümlü olacaktır. **(1 puan)**
- Platformlarca kendi nezdlerinde işlem görecek veya ilk satış ya da dağıtıımı yapılacak kripto varlıkların belirlenmesine ve bunların işlem görmesinin sonlandırmasına ilişkin yazılı listeleme prosedürü oluşturulması zorunlu olup, bu konuda Sermaye Piyasası Kurulunca ilke ve esaslar düzenlenebilecektir. Belirlenecek ilke ve esaslarda, TÜBİTAK'ın ya da gerekli görülen diğer kurum ve kuruluşların görüşü alınarak kripto varlıkların teknolojik özelliklerine ilişkin teknik kriterlere yer verilebilecek, bir kripto varlığın platformlarca listelenmiş olması, bunların kamuca tekeffüllü anlamına gelmeyecektir.**(2 puan)**
- Platformlarda fiyatlar serbestçe oluşacak, herhangi bir müdahale, yönlendirici eylem ve işlem söz konusu olmayacağıdır. Sermaye Piyasası Kurulunca yurt dışı piyasalarda yaygın olarak işlem gördüğü değerlendirilen ve fiyatı yurt dışı piyasalarda da oluşan kripto varlıklarla ilişkin işlemler hariç olmak üzere, platformlarda gerçekleştirilen makul ve ekonomik bir gerekçeye açıqlanamayan ve platform nezdindeki işlemlerin güven, açıklık ve istikrar içinde çalışmasını bozacak nitelikteki eylem ve işlemlere ilişkin 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 104 üncü maddesinde yer alan piyasa bozucu eylemlere ilişkin hükümleri uygulanacaktır. **(2 puan)** Platformlar, işlemlerin güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil, dürüst ve rekabetçi bir şekilde gerçekleşmesinin sağlanması ve piyasa bozucu nitelikte eylem ve işlemlerin tespit edilmesi, önlenmesi ve tekrarlanmaması amacıyla emir ve işlem esaslarını belirleyecek, bünyelerinde gerekli gözetim sistemini kuracak ve her türlü önleyici tedbirleri alacaktır. Platformlar

nezdlerinde gerçekleştirilen piyasa bozucu nitelikte eylem ve işlemlere ilişkin olarak tespitleri yapmak, bu nitelikteki eylem ve işlemleri gerçekleştiren hesapların kısıtlanması, durdurulması ve kapatılması dâhil olmak üzere gerekli tedbirleri almak ve ulaşılan tespitleri rapora bağlayarak sermaye Piyasası Kuruluna bildirmekle yükümlü olacaktır. **(2 puan)**

- Platformlar ile bunların müşterileri arasındaki ilişkiler ve platformlarda gerçekleştirilen işlemler nedeniyle taraflar arasında oluşan uyuşmazlıklar genel hükümlere tabi olacaktır. Platformlara Sermaye Piyasası Kurulu tarafından faaliyet izni verilmiş olması, işlemlerin kamunun güvencesi altında olduğu anlamına gelmeyecek, kripto varlıklar bu Kanunun 82 ncı maddesinde düzenlenen yatırımcı tazmin hükümlerine tabi olmayacağı. **(2 puan)**
- Müşterilerin kripto varlık transferlerinin gerçekleştirildiği cüzdanlara ve fon transferlerinin gerçekleştirildiği hesaplara ilişkin kayıtlar, kripto varlık hizmet sağlayıcıları tarafından güvenli, erişilebilir ve takip edilebilir şekilde tutulacak, tüm işlem kayıtlarının bütünlüğü, doğruluğu ve gizliliği sağlanacaktır. **(1 puan)** Müşterilerin kripto varlık transfer işlemlerinde, Sermaye Piyasası Kurulu ve Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı tarafından yapılan düzenlemelere uyulacak, bu düzenlemelerde transfer mesajlarında gönderici ve alıcıya ilişkin olarak yer alması öngörülen bilgi ve veriler, kripto varlık hizmet sağlayıcıları tarafından yine düzenlemelerde belirlenen sürelerde güvenli bir şekilde gönderilecektir. **(1 puan)** Bu amaçla dağıtık defter teknolojisi, başkaca bağımsız bir mesajlaşma platformu veya uygulama ara yüzü gibi mesajlaşmaya imkân veren yazılım uygulamaları ve teknolojik araçlar kullanılabilecektir. **(1 puan)**
- Platformların müşterilerine ait kripto varlıkların, müşterilerin kendi cüzdanlarında bulundurulması esastır. Müşterilerin kendi cüzdanlarında bulundurmayı tercih etmedikleri kripto varlıklara ilişkin saklama hizmetinin, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yapılacak düzenleme uyarınca yetkilendirilmiş ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından uygun görülen bankalarca veya Sermaye Piyasası Kurulunca kripto varlık saklama hizmeti sunma konusunda yetkilendirilmiş diğer kuruluşlarca sunulması ve müşterilere ait nakitlerin bankalarda tutulması zorunlu bulunmaktadır. Bankalar nezdinde saklanan kripto varlıklar ile müşterilere ait bu kapsamındaki nakitler 5411 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinde düzenlenen mevduat ve katılım fonunun sigortalanması hükümlerine tabi bulunmamaktadır. **(2 puan)**, Sermaye Piyasası Kurulu, her bir kripto varlık için veya bunların dayandığı teknolojik özellikler ya da kripto varlıkların nitelik ve nicelikleri kapsamında saklama konusunda ayrı esaslar belirlemeye yetkili bulunmaktadır. **(1 puan)**
- Müşterilere ait nakit ve kripto varlıklar, kripto varlık hizmet sağlayıcılarının mal varlığından ayrı olup, kayıtlar da bu hükmeye uygun olarak tutulacaktır. Müşterilerin her ne suretle olursa olsun kripto varlık hizmet sağlayıcıları nezdinde bulunan nakit ve kripto varlıkları, kripto varlık hizmet sağlayıcılarının borçları nedeniyle, kripto varlık hizmet sağlayıcılarının mal varlığı ise müşterilerin borçları nedeniyle, kamu alacakları için olsa dahi haczedilemeyecek, rehnedilemeyecek, iflas masasına dâhil edilemeyecek ve üzerlerine ihtiyaci tedbir konulamayacaktır. Kripto varlık hizmet sağlayıcıları tarafından müşteri nakitlerinin bankalarda tutulmasına ilişkin olarak Sermaye Piyasası Kanununun 46 ncı maddesinin yedinci ve sekizinci fikralarında yer alan hükümler kapsamında, müşteri nakitlerinin kripto varlık hizmet sağlayıcılarının hesaplarından ayrı münferit hesaplarda takip edilmesi ve banka muhasebesinden ayrı tutulması esası, uygulanacaktır. **(3 puan)**
- Kripto varlıklara yönelik yatırım danışmanlığı ve portföy yöneticiliği yapılmasına ilişkin usul ve esaslar Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenecektir. **(1 puan)**

- Kripto varlık hizmet sağlayıcıları yayın, ilan, reklam ve duyurular ile her türlü ticari iletişimle ilgili olarak Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenen esaslara uyacaktır. **(1 puan)**
- Kripto varlık hizmet sağlayıcılara icra edecekleri faaliyetleri gösteren yetki belgesi verilecek, bu belgenin verilmesinde bankalar için Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun uygun görüşü aranacaktır. **(1 puan)**

Cevap 3-Soruda belirtildiği üzere, Zirve Menkul Değerler A.Ş. gerekli prosedürleri tamamlayarak “*kısmi yetkili aracı kurum*” şeklinde faaliyet yetki belgesini almıştır. Neptün Menkul Kıymet Yatırım Ortaklığı A.Ş. kolektif yatırımcı kuruluşu olarak Borsa İstanbul A.Ş’de halka açık şirket olarak faaliyette bulunmaktadır. Yine Yıldız Faktöring A.Ş. ise Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından yetkilendirilmiş olarak faktoring şirketi şeklinde faaliyet göstermektedir. Buna göre 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında bentler halinde sorular sorulmuştur.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun “*Amaç*” başlıklı 1inci maddesinde; “*Bu Kanunun amacı; sermaye piyasasının güvenilir, şeffaf, etkin, istikrarlı, adil ve rekabetçi bir ortamda işleyişinin ve gelişmesinin sağlanması, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunması için sermaye piyasasının düzenlenmesi ve denetlenmesidir.*” şeklinde belirlenmiştir.

Aynı Kanunun “*Kapsam*” başlıklı 2inci maddesinde ise “*(1)Sermaye piyasası araçları, bu araçların ihracı, ihraççılar, halka arz edenler, sermaye piyasası faaliyetleri, sermaye piyasası kurumları, borsalar ile sermaye piyasası araçlarının işlem gördüğü diğer teşkilatlanmış piyasalar, piyasa işleticileri, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, Türkiye Değerleme Uzmanları Birliği, merkezi takas kuruluşları, merkezi saklama kuruluşları, Merkezi Kayıt Kuruluşu ve Sermaye Piyasası Kurulu bu Kanun hükümlerine tabidir. Halka açık olmayan anonim ortaklıkların halka arz edilmeyen pay ihraçları, bu Kanun kapsamı dışındadır.*

(2) Bu Kanunda ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan ikincil mevzuatta hükmü bulunmayan ve diğer kanunlarda bu Kanunun uygulanmayacağı belirtildiği hallerde genel hükümler uygulanır.” şeklinde belirleme yapılmıştır.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun 3/1-a maddesinde aracı kurumun, Kanunun 37 nci maddenin birinci fıkrasındaki yatırım hizmet ve faaliyetlerinden (a), (b), (c), (e) ve (f) bentlerinde yer alanları münhasır olmak üzere Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilen yatırım kuruluşunu, Kanunun 3/1-m maddesinde kolektif yatırım kuruluşlarının, yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarını, Kanunun 3/1-v maddesinde yatırım kuruluşunun, aracı kurumlar ile yatırım hizmeti ve faaliyetinde bulunmak üzere kuruluş ve faaliyet esasları Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenen diğer sermaye piyasası kurumlarını ve bankaları, ifade edeceği açıklanmıştır.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun “*Sermaye piyasası faaliyetleri*” başlıklı 34 üncü maddesinde; “*Sermaye piyasası faaliyetleri, sermaye piyasası kurumlarının bu Kanun kapsamındaki faaliyetleri, bu Kanun kapsamına giren yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile bunlara ek olarak sunulan yan hizmetlerden oluşur.*” şeklinde belirleme yapılmıştır.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun “*Sermaye piyasası kurumları*” başlıklı 35inci maddesinde;

1) Bu Kanuna göre faaliyette bulunabilecek sermaye piyasası kurumları aşağıda gösterilmiştir:
a) Yatırım kuruluşları

- b) Kolektif yatırım kuruluşları
- c) Sermaye piyasasında faaliyette bulunacak bağımsız denetim, değerlendirme ve derecelendirme kuruluşları
- ç) Portföy yönetim şirketleri
- d) İpotek finansmanı kuruluşları
- e) Konut finansmanı ve varlık finansmanı fonları
- f) Varlık kiralama şirketleri
- g) Merkezî takas kuruluşları
- ğ) Merkezî saklama kuruluşları
- h) Veri depolama kuruluşları
- i) Kuruluş ve faaliyet esasları Kurulca belirlenen diğer sermaye piyasası kurumları” şeklinde belirlenmiştir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 37inci maddesinde yatırım hizmetleri ve faaliyetleri 38inci maddesinde ise yan hizmet ve faaliyetlerinin neler olduğu açıklanmıştır. Kanunun 39uncu maddesinin birinci fıkrasına göre ise, yatırım hizmetlerinin ve faaliyetlerinin düzenli uğraşı, ticari veya mesleki faaliyet olarak icra edilebilmesi için sermaye Piyasası Kurulundan izin alınmasının zorunlu olduğu, yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinin ancak yatırım kuruluşları tarafından Kuruldan alınan izin kapsamında icra edileceği, yatırım ortaklıklar ile portföy yönetim şirketlerine ve borsalara ilişkin hükümler ise saklı olduğu belirlenmiştir. Yine aynı maddenin ikinci fıkrasında, yan hizmetlerin, yatırım kuruluşları ve portföy yönetim şirketlerince ayrıca bir yetki belgesine tabi olmaksızın Kurulca belirlenen esaslar çerçevesinde yapılabileceği açıklanmıştır. Ayrıca aynı maddenin dokuzuncu fıkrasında ise bazı yatırım hizmetlerinin bankalarca da yapılabileceği hüküm altına alınmıştır. 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun "Yetki belgesi" başlıklı 40inci maddesine göre ise yatırım hizmet ve faaliyetlerinde bulunmak için Sermaye Piyasası Kurulunca yetki belgesi verilmesi gereği ifade edilmiştir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun üçüncü kısım üçüncü bölümünde ise yatırım kuruluşları ve bunların kuruluşuna ve faaliyette bulunmalarına ilişkin şartlar açıklanmıştır. Kanunun 43üncü maddesine şartları sağlayan ve bu kapsamında yatırım hizmet ve faaliyetlerinde bulunmak üzere sermaye Piyasası Kurulundan yetki belgesi alan aracı kurumlar yatırım kuruluşu olmaktadır. 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 45inci maddesinin verdiği yetki kapsamında, Sermaye Piyasası Kurulu Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş Ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ (III-39.1) ve Yatırım Hizmetleri Ve Faaliyetleri İle Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (III-37.1) ile yatırım kuruluşu olarak aracı kurumları, yatırım hizmetleri ve faaliyetleri yanında faaliyette bulunabilecekleri yan hizmetlere göre dar yetkili aracı kurum, geniş yetkili aracı kurum ve kısmi yetkili aracı kurum şeklinde tanımlamaya gitmiştir. Dolayısıyla aracı kurumların yetkileri faaliyette bulunabilecekleri yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetlere göre sınırlarılmıştır. Küsmi yetkili aracı kurum, Kurulun yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetlere ilişkin esaslar ile ilgili düzenlemeleri uyarınca işlem aracılığı, en iyi gayret aracılığı faaliyeti, sınırlı saklama hizmeti ve/veya portföy yöneticiliği faaliyetinden herhangi birini yürütecek olan aracı kurumu, ifade etmektedir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun üçüncü kısım dördüncü bölümünde ise yatırım ortaklıkları ve bunların kuruluşuna ve faaliyette bulunmalarına ilişkin şartlar açıklanmıştır. Kanunun 48inci maddesinde, "Yatırım ortaklıkları, sermaye piyasası araçları, gayrimenkul, girişim sermayesi yatırımları ile Kurulca belirlenecek diğer varlık ve haklardan oluşan portföyleri işletmek amacıyla, paylarını ihraç etmek üzere kurulan sabit veya değişken sermayeli anonim ortaklıklardır." şeklinde belirleme yapılmıştır. Dolayısıyla şartları sağlayan ve Sermaye Piyasası Kurulunca kuruluş izni verilen yatırım ortaklıkları (gayrimenkul, girişim sermayesi, menkul vb. yatırım ortaklıklarları) kolektif yatırım kuruluşu olarak sayılmaktadır. Yatırım ortaklıklarının amacı portföy işletmek olduğundan, yatırım

faaliyeti olarak kendi nam ve hesaplarına sermaye piyasası araçlarının alım ve satımında bulunabileceklerdir. Sermaye Piyasası Kurulu Kanunun verdiği yetki dahilinde, Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği (III-48.5) ile menkul kıymet yatırım ortaklıklarına ilişkin usul ve esasları belirlemiş, bu kapsamda faaliyyette bulunabilecekleri alanları tespit etmiştir. Kanun ve verdiği yetki dahilinde kolektif yatırım kuruluşu olan menkul kıymet yatırım ortaklıklarını ister değişken sermayeli isterse sabit sermayeli olsun kendi portföylerini işletmek üzere faaliyyette bulunmaktadırlar ve aracılık faaliyetinde bulunmaları yasaktır. Dolayısıyla menkul kıymet yatırım ortaklıklarını sermaye piyasası kurumu olup kendi portföylerini işletmek üzere sermaye piyasası faaliyetinde bulunmaktadırlar. Sermaye Piyasası Kurulu tarafından özel bir belirleme yapılmadığı müddetçe, menkul kıymet yatırım ortaklıklarını kendi faaliyetleri itibarıyle yani portföy işletmek üzere kolektif yatırım kuruluşu mahiyetine olup, aracılık hizmeti ve dolayısıyla buna ilişkin yatırım hizmeti ve faaliyeti ile yan hizmetlerde bulunamayacaklardır.

6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman Ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu kapsamında kurulan faktöring şirketleri bir sermaye piyasası kurumu olmadığı için doğrudan 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında değildir. Finansal kuruluş olarak faaliyet gösteren faktöring şirketleri Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulundan aldığı izin/yetki kapsamında faaliyyette bulunmaktadırlar. Söz konusu Kanun kapsamında faktöring şirketi, mal veya hizmet satışından doğmuş fatura ile tevsik edilen alacaklar ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde tevsik edilebilen mal veya hizmet satışına bağlı doğacak alacakları devir almak suretiyle, müşterisine finansman temin eden şirkettir. Faktoring şirketleri, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre menkul kıymet ihracı (pay ve borçlanma aracı) yapabileceklerdir. Menkul kıymet ihracı doğrultusunda, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa tabi olacaklardır. Dolayısıyla faktoring şirketlerinin 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında yatırım hizmet ve faaliyetleri ile bunlara ilişkin yan hizmetlerde bulunması söz konusu değildir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun “Yatırımcıların tazmini” başlıklı 82 ncı maddesinde;

“(1) Kurul, yatırım kuruluşlarının sermaye piyasası faaliyetinden kaynaklanan nakit ödeme veya sermaye piyasası araçları teslim yükümlülüklerini yerine getiremediğinin veya kısa sürede yerine getiremeyeceğinin tespit edilmesi hâlinde yatırımcıları tazmin kararı alır. Bu karar, durumun tespitiinden itibaren üç ay içinde alınır. Kurulun, bu Kanun kapsamındaki tedbir yetkileri saklıdır.

(2) Kurulca bankalar hakkında birinci fikra uyarınca tazmin kararı verilebilmesi için Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun görüşü alınır. Bankacılık mevzuatı uyarınca mevduat veya katılım fonu olarak kabul edilen nakit ödeme yükümlülüklerine, bu Kanunun yatırımcıların tazminine ilişkin hükümleri uygulanmaz.” Şeklinde belirleme yapılmıştır.

Anılan Kanunun 83/1 inci maddesinde, “*(1) Yatırımcıların bu Kanundaki şartlar çerçevesinde tazmini amacıyla kamu tüzel kişiliğini haiz YTM kurulmuştur. YTM, Kurul tarafından çıkarılacak bir yönetmelik çerçevesinde Kurul tarafından idare ve temsil olunur. YTM tarafından yürütülecek iş ve işlemlerin Kurul personeli ve bu iş için istihdam edilecek personel tarafından yerine getirilmesi esastır. Buna ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.*” Şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Yine söz konusu Kanunun “Tazminin kapsamı” başlıklı 84 üncü maddesinde;

“(1) Tazminin kapsamını, yatırımcılara ait olan ve yatırım hizmeti ve faaliyeti veya yan hizmetler ile bağlantılı olarak yatırım kuruluşu tarafından yatırımcı adına saklanan veya yönetilen nakit ödeme veya sermaye piyasası araçlarının teslim yükümlülüklerinin yerine getirilmemesinden kaynaklanan talepler oluşturur.

(2) Yatırımcıları tazmin kararı verilen kuruluşların yatırımcıları, bu madde kapsamında tazmin talep etme hakkına sahiptir. Yatırımcıların yatırım danışmanlığı veya piyasadaki fiyat hareketlerinden kaynaklanan zararları tazmin kapsamında değildir.

(3) 106 ncı ve 107 ncı maddelerde yer alan suçlardan veya suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini akla mağlûm olan yatırımcılara ait talepler, söz konusu eylemlerle ilgili alacaklarla sınırlı olmak üzere, tazmin kapsamı dışındadır. Söz konusu suçlardan dolayı hakkında suç duyurusunda bulunulan kişilere yapılacak ödemeler anılan suçlara ilişkin soruşturma başlamasından mahkeme kararının kesinleşmesine kadar durur.

(4) Aşağıda sayılan kişi ve kurumlar tazmin edilmez:

a) Yatırımcıları tazmin kararı verilen yatırım kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri, yöneticileri ve şahsen sorumlu ortakları, yüzde beş veya daha fazla paya sahip ortakları, denetim kurulu üyeleri veya ilgili yatırım kuruluşları ile aynı grup içinde yer alan diğer şirketlerde benzer konumda olan kişiler ile bu kişilerin eş ve ikinci dereceye kadar kan ve kayın hısimları ile bu kişiler adına hareket eden üçüncü kişiler

b) Yatırımcıları tazmin kararı verilen yatırım kuruluşları ile aynı grupta yer alan diğer şirketler

c) Bu fikranın (a) bendinde sayılan gerçek ve tüzel kişilerin yüzde yirmi beş veya daha fazla paya sahip olduğu şirketler

ç) Yatırım kuruluşlarının mali sıkıntıya düşmesine neden olan veya finansal durumunun bozulmasına önemli etkileri olan olaylarda sorumluluğu bulunan veya bu olaylardan menfaat sağlayan kişiler

(5) Hak sahibi her bir yatırımcıya ödenecek azami tazmin tutarı yüz bin Türk Lirasıdır. Bu tutar her yıl ilan edilen yeniden değerlendirme katsayısi oranında artırılır. Kurulun teklifi üzerine Cumhurbaşkanı tarafından toplam tazmin tutarı beş katına kadar artırılabilir. Bu sınır, hesap sayısı, türü ve para birimine bakılmaksızın, bir yatırımcının aynı kuruluştan olan taleplerinin tümünü kapsar. YTM tarafından ödenecek azami tutarın üzerinde kalan tutarın başka bir yatırımcıya ödenmesi amacıyla devredilmiş olması halinde devralana YTM tarafından ödeme yapılmaz.” Şeklinde hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanunun “Tazmin süreci” başlıklı 85/1 maddesinde;

“(1) Yatırımcılar tazmin taleplerini YTM’ye yazılı olarak yaparlar. Tazmin talebinde bulunma hakkı, tazmin kararının ilanından itibaren bir yıl sonra zamanaşumına uğrar.” Şeklinde belirleme yapılmıştır.

Dolayısıyla yatırım tazmin kapsamını, yatırımcılara ait olan ve yatırım hizmeti ve faaliyeti veya yan hizmetler ile bağlantılı olarak yatırım kuruluşu tarafından yatırımcı adına saklanan veya yönetilen nakit ödeme veya sermaye piyasası araçlarının teslim yükümlülüklerinin yerine getirilmemesinden kaynaklanan talepler oluşturmaktadır. Buna göre de kısmi yetkili aracı kurum olarak yetkisi dahilinde aracılık faaliyeti dahil yatırım hizmeti ve faaliyeti ile bunlarla bağlantılı yan hizmetlerde bulunan Zirve Menkul Değerler A.Ş.’nin yatırımcıları tazmin kapsamındadır. Neptün Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıği A.Ş. ise bireysel portföy yöneticiliği, yatırım danışmanlığı ile aracılık mahiyetinde yatırım hizmeti ve faaliyeti ile bunlarla bağlantılı yan hizmetlerde bulunması söz konusu olmadığından, bunun yatırımcıları için teknik olarak yatırımcı tazmini söz konusu olamayacaktır. Yine Yıldız Faktoring A.Ş. finansal kuruluş olarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulundan aldığı izin/yetki kapsamında faaliyette bulunduğuundan, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında yatırım hizmet ve faaliyetleri ile bunlara ilişkin yan hizmetlerde bulunması söz konusu olmadığından, yatırımcıları tazmin kapsamında değildir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun “Tebbirler” kapsamında düzenlenen “Malî durumun bozulması halinde uygulanacak tebbirler” başlığı altında 97 inci maddesinde,

“(1) Kurul, sermaye piyasası kurumlarının sermaye yeterliliği yükümlülüklerini sağlayamadığı, sermaye piyasası faaliyetlerinden kaynaklanan nakit ödeme ve finansal araç teslim yükümlülüklerini yerine getiremediği veya kısa sürede yerine getiremeyeceği ya da bunlardan bağımsız olarak mali yapılarının ciddi surette zayıflamakta olduğu ya da mali durumunun taahhütlerini karşılayamayacak kadar zayıflanmış olduğunun tespiti hâlinde, üç ayı geçmemek üzere verilecek uygun süre içinde mali yapılarının güçlendirilmesini istemeye ya da herhangi bir süre vermekszin doğrudan bu kurumların faaliyetlerini geçici olarak durdurmaya; tamamen veya belirli sermaye piyasası faaliyetleri itibarıyla yetkilerini kaldırırmaya; yatırımcıları tazmin kararı vermeye; sorumluluğu tespit edilen yöneticilerin ve çalışanların sahip oldukları lisansları geçici veya sürekli olarak iptal etmeye, imza yetkilerini sınırlandırmaya veya kaldırırmaya ve gerektiğinde yönetim kurulunun üyelerini görevden almaya ve yapılacak ilk genel kurul toplantısına kadar yerlerine yenilerini atamaya; bu kurumların tedricî tasfiyelerine karar vermeye ve tasfiyenin bitmesini takiben gerektiğinde veya tedricî tasfiyeye gitmeksızın doğrudan iflaslarını istemeye veya gerekli gördüğü diğer tedbirleri almaya yetkilidir.

(2) Yetkileri sürekli olarak kaldırılan sermaye piyasası kurumlarının malvarlıklarını, yetkinin kaldırılmasına ilişkin Kurul kararının alındığı tarihten itibaren tedricî tasfiye işlemlerinin tamamlandığı ilan edilinceye; tedricî tasfiyeyi takiben veya doğrudan iflas talebinde bulunulması hâlinde, iflas talebinin mahkemece esastan karara bağlanması kadar, Kurul ve tedricî tasfiye çerçevesinde YTM tarafından yapılacak işlemler hariç, devredilemez, rehnedilemez, teminat gösterilemez, tedbir konulamaz, haczedilemez. Bunlar hakkında yapılmış olan tüm hacizler ve uygulanmış tüm ihtiyacı tedbirler düber ve tüm icra ve iflas takipleri kendiliğinden durur, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez. İflas kararı alınması hâlinde, YTM'nin yapmış olduğu ödemelerden doğan alacakları Devletin ve sosyal güvenlik kuruluşlarının 6183 sayılı Kanun kapsamındaki alacaklarından sonra gelmek üzere, imtiyazlı alacak olarak öncelikle tahsil olunur. Bu alacaklar masanın nakit durumuna göre 2004 sayılı Kanunun 232 nci maddesinde gösterilen sıra cetvelinin kesinleşmesi beklenmeksızın ödenir. Hakkında 5411 sayılı Kanun hükümleri uygulanan banka ve kuruluşlar ile haklarında 5411 sayılı Kanun hükümleri uygulanan gerçek ve tüzel kişiler yönünden YTM'nin alacakları, Tasarruf Mevduati Sigorta Fonunun alacaklarından sonra gelir.

(3) Birinci fikra uyarınca faaliyetleri geçici olarak durdurulan sermaye piyasası kurumlarının malvarlıklarını da geçici durdurma kararı verildiği tarihten tekrar faaliyete geçme izni verildiği tarihe kadar, Kurul tarafından yapılacak işlemler hariç, devredilemez, rehnedilemez, teminat gösterilemez, tedbir konulamaz, haczedilemez, bu kurumlar hakkında yapılmış olan tüm hacizler ve uygulanmış tüm ihtiyacı tedbirler ve tüm icra ve iflas takipleri kendiliğinden durur. Bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez. Kurul tarafından faaliyetlerinin devamına karar verilen sermaye piyasası kurumları hakkında, faaliyetlerin durdurulması öncesinde mevcut olup, bu fikranın birinci cümlesi kapsamında duran tüm işlemlere kaldıkları yerden devam olunur.

(4) Bu Kanun uyarınca faaliyetleri Kurulca veya kendi talepleri doğrultusunda geçici olarak durdurulan sermaye piyasası kurumlarının geçici kapalılık süresi iki yılı geçmez.

(5) Sermaye piyasası mevzuatına aykırılığın giderilmesi veya sermaye piyasası faaliyetinin yürütülmesine yönelik tedbirler hariç olmak üzere, bankalar hakkında birinci fikrada belirlenen tedbirlerin uygulanmasına Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunca karar verilir. Söz konusu tedbirlerin, 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uyarınca yönetim veya denetimi Tasarruf Mevduati Sigorta Fonuna devredilen bankalar hakkında uygulanmasına ise Tasarruf Mevduati Sigorta Fonu tarafından karar verilir.” Şeklinde belirleme yapılmıştır.

Zirve Menkul Değerler A.Ş. bir yatırım kuruluşu, Neptün Menkul Kıymet Yatırım Ortaklığını A.Ş. ise kolektif yatırım kuruluşu olarak sermaye piyasası kurumlarıdır. Sermaye piyasası kurumlarının sermaye piyasası faaliyetleri kapsamında mali durumlarının bozulması, yatırım kuruluşlarının yatırım hizmeti ve faaliyetleri ve yan hizmetler dolayısıyla nakit ödeme ve finansal araç

teslim yükümlülüklerini yerine getirmemeleri durumunda, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun "Tedbirler" kapsamında düzenlenen "Mali durumun bozulması halinde uygulanacak tedbirler" hükümleri cari olacaktır. Yıldız Faktoring A.Ş. finansal kuruluş olarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulundan aldığı izin/yetki kapsamında faaliyette bulunduğuundan, faaliyetleri 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında sermaye piyasası faaliyeti olmayıp kendisi de bir sermaye piyasası kurumu değildir. Bunun için Yıldız Faktoring A.Ş.'nin mali durumu bozulmuş olsa da bunun için 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun "Mali durumun bozulması halinde uygulanacak tedbirler" hükümleri uygulanamayacaktır. Yıldız Faktoring A.Ş.'nin halka açık olup olmamasının veya borçlanma aracı ihraç edip etmemesinin bir önemi bulunmayacaktır.

a-Zirve Menkul Değerler A.Ş.'nin, Neptün Menkul Kıyım Yatırım Ortaklığı A.Ş.'nin ve Yıldız Faktoring A.Ş.'nin yatırım hizmet faaliyetleri ile bunlara ilişkin yan hizmet ve faaliyetlerini yapıp yapamayacaklarının açıklanması/anlatılması/değerlendirilmesi istenmiştir.

Yapılan açıklamalar doğrultusunda;

- Kısmi yetkili aracı kurum olarak faaliyette bulunan Zirve Menkul Değerler A.Ş. bir yatırım kuruluşu ve aynı zamanda bir sermaye piyasası kurumudur. Sermaye Piyasası Kurulundan aldığı yetki belgesi kapsamında, yetkisi dâhilinde aracılık hizmetleri dahil yatırım hizmet ve faaliyetlerinde bulunabilecektir. Yetkisi dahilinde yatırım hizmet ve faaliyetleriyle bağlantılı yan hizmetlerde bulunması için ayrıca yetki belgesi almasına gerek bulunmamaktadır. **(2 puan)**
- Neptün Menkul Kıyım Yatırım Ortaklığı A.Ş. kendi portföyünü işletmek üzere sermaye piyasası faaliyetinde bulunan kolektif yatırım kuruluşu ve aynı zamanda bir sermaye piyasası kurumudur. Belirlenen mal ve hakları ve dolayısıyla sermaye piyasası araçlarını kendi nam ve hesabına alım ve satımı dolayısıyla yatırım hizmeti ve faaliyetinde bulunmaktadır. Ancak menkul kıymet yatırım ortaklılarının aracılık hizmeti yapması yasaktır. Sermaye Piyasası Kurulu tarafından özel bir belirleme yapılmadığı müddetçe, menkul kıymet yatırım ortaklılarının bireysel portföy yöneticiliği, yatırım danışmanlığı ile aracılık mahiyetinde yatırım hizmeti ve faaliyeti ile bunlarla bağlantılı yan hizmetlerde bulunması söz konusu değildir. **(2 puan)**
- Yıldız Faktoring A.Ş. finansal kuruluş olarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulundan aldığı izin/yetki kapsamında faaliyette bulunmaktadır. Yıldız Faktoring A.Ş. bir sermaye piyasası kurumu olmadığı için doğrudan 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında değildir. Ancak Yıldız Faktoring A.Ş. 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre menkul kıymet ihracı (pay ve borçlanma aracı) yapabilecektir ve bu durumda 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa tabi olacaktır. Bunun dışında Yıldız Faktoring A.Ş.'nin 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında yatırım hizmet ve faaliyetleri ile bunlara ilişkin yan hizmetlerde bulunması söz konusu değildir. **(2 puan)**

b- Sermaye Piyasası Kurulunun, Zirve Menkul Değerler A.Ş., Neptün Menkul Kıyım Yatırım Ortaklığı A.Ş. ile Yıldız Faktoring A.Ş.'nin yatırımcılara ilişkin olarak, "Yatırımcıların tazmini" ile "Tazminin kapsamı (tazmin edilemeyecek kişi ve kurumlar hariç)" hükümleri doğrultusunda, tazmin kararı alınıp alınamayacağının ve kapsamının değerlendirilmesi/anlatılması istenmiştir.

Yapılan açıklamalar doğrultusunda;

Yatırım tazmin kapsamını, yatırımcılara ait olan ve yatırım hizmeti ve faaliyeti veya yan hizmetler ile bağlantılı olarak yatırım kuruluşu tarafından yatırımcı adına saklanan

veya yönetilen nakit ödeme veya sermaye piyasası araçlarının teslim yükümlülüklerinin yerine getirilmemesinden kaynaklanan talepler oluşturmaktadır. Buna göre de kısmi yetkili aracı kurum olarak yetkisi dahilinde yatırım hizmeti ve faaliyeti ile bunlarla bağlantılı yan hizmetlerde bulunan Zirve Menkul Değerler A.Ş.'nin yatırımcıları tazmin kapsamındadır.(**2 puan**) Ancak yatırımcıların piyasadaki fiyat hareketlerinden kaynaklanan zararları tazmin kapsamında değildir. (**1 puan**) Sermaye piyasası suçlarından olan ve Kanunun 106 ncı maddesinde yer alan "*Bilgi suiistimali*" ve 107 ncı maddesinde yer alan "*Piyasa dolandırıcılığı*" suçlarından veya suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini akılama suçundan mahkûm olan yatırımcılara ait talepler, söz konusu eylemlerle ilgili alacaklarla sınırlı olmak üzere, tazmin kapsamı dışındadır. Söz konusu suçlardan dolayı hakkında suç duyurusunda bulunulan kişilere yapılacak ödemeler anılan suçlara ilişkin soruşturmanın başlamasından mahkeme kararının kesinleşmesine kadar duracaktır.(**2 puan**)

- Neptün Menkul Kìymet Yatırım Ortaklı A.Ş. kendi portföyünü işletmekte olup paylarını ihraç/halka arz etmektedir. Bunların bireysel portföy yöneticiliği, yatırım danışmanlığı ile aracılık mahiyetine yatırım hizmeti ve faaliyeti ile bunlarla bağlantılı yan hizmetlerde bulunması söz konusu olmadığından, teknik olarak bunun yatırımcıları için yatırımcı tazmini söz konusu olamayacaktır. (**2 puan**)
- Yine Yıldız Faktoring A.Ş. finansal kuruluş olarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulundan aldığı izin/yetki kapsamında faaliyette bulunduğuundan, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında yatırım hizmet ve faaliyetleri ile bunlara ilişkin yan hizmetlerde bulunması söz konusu olmadığından, yatırımcıları tazmin kapsamında değildir. (**2 puan**)

c-Sermaye Piyasası Kurulunun, Zirve Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin, Neptün Menkul Kìymet Yatırım Ortaklı A.Ş.'nin ve Yıldız Faktoring A.Ş.'nin mali durumlarının bozulması halinde, "*Mali durumun bozulması hâlinde uygulanacak tedbirler*" kapsamında yapabileceği iş ve işlemler ile yine bu kapsamında yapılacak/yapılması gereken iş ve işlemlerin açıklaması/anlatılması/değerlendirilmesi istenmiştir.

Yapılan açıklamalar doğrultusunda;

- 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun "*Tedbirler*" kapsamında düzenlenen "*Mali durumun bozulması hâlinde uygulanacak tedbirler*" başlığı altında 97 inci maddesinde yer alan düzenleme sadece sermaye piyasası kurumlarının sermaye piyasası faaliyetleri ile yatırım ve hizmet faaliyetleri ve bunlara ilişkin yan hizmetler için geçerli olmaktadır. Zirve Menkul Değerler A.Ş. bir yatırım kurulu, Neptün Menkul Kìymet Yatırım Ortaklı A.Ş. ise kolektif yatırım kurulu olarak sermaye piyasası kurumlarıdır. Bunlar için 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun "*Tedbirler*" kapsamında düzenlenen "*Mali durumun bozulması hâlinde uygulanacak tedbirler*" hükümleri cari olacaktır. Yıldız Faktoring A.Ş. finansal kuruluş olarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulundan aldığı izin/yetki kapsamında faaliyette bulunduğuundan, faaliyetleri 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında sermaye piyasası faaliyeti olmayıp kendisi de bir sermaye piyasası kurumu değildir. Bunun için Yıldız Faktoring A.Ş.'nin mali durumu bozulmuş olsa da bunun için 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun "*Mali durumun bozulması hâlinde uygulanacak tedbirler*" hükümleri uygulanamayacaktır. Yıldız Faktoring A.Ş.'nin halka açık olup olmamasının veya borçlanma aracı ihraç edip etmemesinin bir önemi bulunmayacaktır. (**3 puan**)

Buna göre;

- Sermaye Piyasası Kurulu (Kurul), sermaye piyasası kurumlarının sermaye yeterliliği yükümlülüklerini sağlayamadığı, sermaye piyasası faaliyetlerinden kaynaklanan nakit ödeme ve finansal araç teslim yükümlülüklerini yerine getiremediği veya kısa sürede yerine getiremeyeceği ya da bunlardan bağımsız olarak mali yapılarının ciddi surette zayıflamakta olduğu ya da mali durumunun taahhütlerini karşılayamayacak kadar zayıflamış olduğunun tespiti hâlinde, üç ayı geçmemek üzere verilecek uygun süre içinde mali yapılarının güçlendirilmesini istemeye ya da herhangi bir süre vermekszin doğrudan bu kurumların faaliyetlerini geçici olarak durdurmaya; tamamen veya belirli sermaye piyasası faaliyetleri itibarıyla yetkilerini kaldırımıya, yatırımcıları tazmin kararı vermeye (**2 puan**), sorumluluğu tespit edilen yöneticilerin ve çalışanların sahip oldukları lisansları geçici veya sürekli olarak iptal etmeye, imza yetkilerini sınırlırmaya veya kaldırımıya ve gerektiğinde yönetim kurulunun üyelerini görevden almaya ve yapılacak ilk genel kurul toplantısına kadar yerlerine yenilerini atamaya, bu kurumların tedrici tasfiyelerine karar vermeye ve tasfiyenin bitmesini takiben gerektiğinde veya tedrici tasfiyeye gitmeksizin doğrudan iflaslarını istemeye veya gerekli gördüğü diğer tedbirleri almaya yetkili bulunmaktadır. (**2 puan**)
- Yetkileri sürekli olarak kaldırılan sermaye piyasası kurumlarının malvarlıklarını, yetkinin kaldırılmasına ilişkin Kurul kararının alındığı tarihten itibaren tedrici tasfiye işlemlerinin tamamlandığı ilan edilinceye, tedrici tasfiyeyi takiben veya doğrudan iflas talebinde bulunulması hâlinde, iflas talebinin mahkemece esastan karara bağlanmasına kadar, Kurul ve tedrici tasfiye çerçevesinde Yatırım Tazmin Merkezi (YTM) tarafından yapılacak işlemler hariç, devredilemeyecek, rehnedilemeyecek, teminat olarak gösterilemeyecek, tedbir konulamayacak ve haczedilemeyecektir. Bunlar hakkında yapılmış olan tüm hacizler ve uygulanmış tüm ihtiyacı tedbirler düşecek ve tüm icra ve iflas takipleri kendiliğinden duracak, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemeyecektir. (**2 puan**) İflas kararı alınması hâlinde, YTM'nin yapmış olduğu ödemelerden doğan alacakları Devletin ve sosyal güvenlik kuruluşlarının 6183 sayılı Kanun kapsamındaki alacaklarından sonra gelmek üzere, imtiyazlı alacak olarak öncelikle tahsil olunacaktır. Bu alacaklar masanın nakit durumuna göre 2004 sayılı Kanunun 232 nci maddesinde gösterilen sıra cetvelinin kesinleşmesi beklenmeksizin ödenecektir. Hakkında 5411 sayılı Kanun hükümleri uygulanan banka ve kuruluşlar ile haklarında 5411 sayılı Kanun hükümleri uygulanan gerçek ve tüzel kişiler yönünden YTM'nin alacakları, Tasarruf Mevduati Sigorta Fonunun alacaklarından sonra gelecektir. (**2 puan**)
- Yapılan belirlemeler uyarınca faaliyetleri geçici olarak durdurulan sermaye piyasası kurumlarının malvarlıklarını da geçici durdurma kararı verildiği tarihten tekrar faaliyete geçme izni verildiği tarihe kadar, Kurul tarafından yapılacak işlemler hariç, devredilemeyecek, rehnedilemeyecek, teminat gösterilemeyecek, tedbir konulamayacak ve haczedilemeyecektir. Bu kurumlar hakkında yapılmış olan tüm hacizler ve uygulanmış tüm ihtiyacı tedbirler ve tüm icra ve iflas takipleri kendiliğinden duracaktır. Bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemeyecek, Kurul tarafından faaliyetlerinin devamına karar verilen sermaye piyasası kurumları hakkında, faaliyetlerin durdurulması öncesinde mevcut olup, yukarıda yapılan belirlemeler kapsamında duran tüm işlemlere kaldıkları yerden devam olunacaktır. (**2 puan**)
- 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu uyarınca faaliyetleri Kurulca veya kendi talepleri doğrultusunda geçici olarak durdurulan sermaye piyasası kurumlarının geçici kapalılık süresi iki yılı geçemeyecektir. (**1 puan**)

- Sermaye piyasası mevzuatına aykırılığın giderilmesi veya sermaye piyasası faaliyetinin yürütülmesine yönelik tedbirler hariç olmak üzere, bankalar hakkında yukarıda belirtilen tedbirlerin uygulanmasına Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunca karar verilecektir. Söz konusu tedbirlerin, 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uyarınca yönetim veya denetimi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen bankalar hakkında uygulanmasına ise Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından karar verilecektir. **(1 puan)**

Cevap 4- Örnek olguya göre şirketlerin ortaklık yapıları ve bilançoları verilerek halka açık şirket ile halka açık olmayan şirketin birleşme işlemeye bağlı sorular sorulmuştur.

a-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve Kanunun verdiği yetkiye istinaden yayımlanan Birleşme Ve Bölünme Tebliği (II-23.2) kapsamında, birleşmeye ilişkin finansal durum tabloları (bilançoları) üzerinden yapılması gereken düzeltmelerin açıklanarak ve göz önünde bulundurularak, örnek ve mevcut veriler dahilinde şirketlerin belirlenecek piyasa fiyatlarına (şirket değerine/hisse değerine) göre birleşme oranının, devralan şirkette artırılacak sermaye tutarının, devrolan şirketin ortaklarına verilecek hisse (pay) adedinin ve hisse (pay) değişim oranının/miktارının belirtilmesi/açıklanması istenmiştir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun "*Ortaklıkların önemli nitelikteki işlemleri*" başlıklı 23 üncü maddesinde, halka açık ortaklığın birleşme işlemine taraf olmasının genel çerçevede önemli nitelikte işlem olduğu belirlenmiş ve alt düzenlemeler ile bunun usul ve esasları belirlenmiştir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun verdiği yetkiye istinaden yayımlanan Birleşme Ve Bölünme Tebliği (II-23.2) ile birleşme ve bölünme işlemlerine ilişkin usul ve esaslar ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Tebliğin 4/1-a maddesinde birleşmenin, devralma veya yeni kuruluş şeklinde olduğu, 4/1-d maddesinde, birleşme veya bölünmeye taraf olan şirketlerin ortaklarının, sahip oldukları bir paya karşılık olarak birleşme veya bölünme sonucunda alacakları pay miktarını gösteren orana değişim oranı denildiği, 4/1-e maddesinde, devralma şeklinde birleşmenin, en az bir şirketin, aktif ve pasif malvarlığı unsurlarını bir bütün olarak başka bir şirkete devrederek tasfiyesiz sona ermesini ve devrolunan şirketin ortaklarına belirli bir değişim oranına göre hesaplanacak miktarda devralan şirketin paylarının verilmesini, ifade edeceği hüküm altına alınmıştır.

Yine söz konusu Tebliğin 6 ncı maddesinde, birleşme ve bölünme işlemlerinde esas alınacak finansal tablolara ilişkin açıklamalar yapılmış, buna ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir. Tebliğin 7 inci maddesinde ise uzman kuruluşa görüşüne ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Tebliğin üçüncü bölümünde birleşmeye ilişkin esaslar açıklanmıştır. Buna göre birleşme için ilgili şirketlerin yönetim organlarının imzalayacağı birleşme sözleşmesi ve akabinde birleşme raporu hazırlanır ve imzalanır.

Tebliğin 11 inci maddesinde yer alan "*Pay sahiplerinin korunması*" başlığı altında düzenlenen hükümler aşağıdaki gibidir.

"(1) Devrolunan şirketin ortaklarının devrolunan şirkette sahip oldukları paylarını ve haklarını karşılayacak değerde, devralan şirketin payları ve hakları üzerinde isteme bulunma hakları vardır. Birleşme işlemine taraf şirketlerin karşılıklı iştirak halinde bulunması, devralan veya devrolunan şirketin kendi paylarını elinde bulundurması, devralan şirketin devrolunan şirkette ya da devrolunan

şirketin devralan şirkette pay sahibi olması ve benzeri durumlar, bu istem hakkının hesaplanması dikkate alınır.

(2) Şirket paylarının değişim oranları belirlenirken, devrolunan şirketin ortaklarına tahsis olunan şirket paylarının birleşme işlemine esas alınan değerlerinin onda birini aşmaması şartıyla, TTK'nın 140 inci maddesi çerçevesinde bir denkleştirme ödemesi öngörülebilir.

(3) Devrolunan şirkette mevcut bulunan imtiyazlı paylar karşılığında, devralan şirkette eş değerde haklar veya uzman kuruluş görüşü dikkate alınarak belirlenen bir karşılık verilir. Şu kadar ki, farklı bir imtiyaz öngörlmesi veya farklı bir imtiyaz öngörlmesi ile aynı anda karşılık ödenmesi de mümkün değildir. Devralan halka açık ortaklık açısından yeni imtiyaz oluşturulması veya mevcut imtiyazların kapsam ve konusunun değiştirilmesine yol açan işlemlere ilişkin Kurulun ayrılma hakkına ilişkin düzenlemeleri saklıdır.

(4) Devralan şirket, devrolunan şirketin intifa senedi sahiplerine eş değerli haklar tanımak veya intifa senetlerini, uzman kuruluş görüşü dikkate alınarak belirlenen değeriyle satın almak zorundadır.”

Tebliğin 12 inci maddesinde, birleşmeye ilişkin özellikli durumlar açıklanmış olup, maddenin dördüncü fikrasında, payları borsada işlem gören halka açık bir ortaklık ile payları borsada işlem görmeyen bir şirketin birleşmesinde, halka açık ortaklığun devralma şeklindeki birleşmesinde, payları borsada işlem gören halka açık ortaklığun sermayesinin %100'den fazla artması ile sonuçlanacak şekilde birleşmenin yapılamayacağı belirlenmiştir.

Tebliğin 13 üncü maddesinde ise kolaylaştırılmış usulde birleşmenin şartları açıklanmıştır. Kolaylaştırılmış usulde birleşme %95' in üzerinde olan iştirak durumları için söz konusu olmaktadır.

Yapılan açıklamalar doğrultusunda örnek olay bazında halka açık olan Özdoğan Kimya San. A.Ş. devralan olarak, halka açık olmayan bağlı ortaklığını aktif ve pasif olarak birlikte kül halinde devralmaktadır. Devir yoluyla birleşme işlemi, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 18, 19 ve 20 inci maddeleri, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 17/4-c maddesi kapsamında, vergisiz olarak yapılmaktadır.

Halka açık şirket olarak Özdoğan Kimya San. A.Ş. bağlı ortaklıği olan Kızılkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin bilanço kalemlerini aktif ve pasif bir bütün halinde kendi bilançosuna geçirmektedir.

Şirketlerin ortaklık yapılarından görüleceği üzere Özdoğan Kimya San. A.Ş. %60 oranında Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin sermayesinin sahibidir. Dolayısıyla finansal durum tablosunda (bilanço olarak anılacaktır) 245 Bağlı Ortaklıklar hesabında yer almaktadır. Birleşme işleminde bu hesap bilançodan tenzil edileceğinden, Özdoğan Kimya San. A.Ş. devralma nedeniyle yapacağı sermaye artırımında bu tutar kadar sermaye artırımı yapmayacağı.

Yine Kızılkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin bilançosuna bakıldığından, sermayesinin tamamı ödenmemiştir. Birleşme işleminin yapılması için taahhüt edilen sermayenin ödenmiş olması gerekmektedir. Dolayısıyla ilk olarak Kızılkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin ortaklarının taahhüt ettileri sermaye tutarını ödemesi gerekmektedir. Kızılkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin bilançosuna göre 501 Ödenmemiş Sermaye hesabında yer alan tutar 30.000 TL dir. Özdoğan Kimya San. A.Ş. %60 oranında Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin sermayesinin sahibi olup tek bağlı ortaklıği vardır. Kendi bilançosunda bağlı ortaklığuna olan sermaye taahhüdü 18.000 TL olarak gözükmemektedir. Buna göre Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin ödenmeyen sermayesinin $(30.000 * \%60 =) 18.000$ TL'si Özdoğan Kimya San. A.Ş. tarafından ödenmesi gerekmektedir. Özdoğan Kimya San. A.Ş. açısından yapılacak ödeme hem aktif hem de pasif tarafta aynı tutarda değişiklik yapacağından, öz varlık ve/veya öz kaynak tutarında değişiklik olmayacağı.

Kızılkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin 501 Ödenmemiş Sermaye hesabında yer alan 30.000 TL'lik ödenmeyen sermaye ortaklar tarafından ödendiği takdirde ise aktif taraf artacak ve dolayısıyla şirketin öz kaynak tutarı da $(117.000+30.000=)147.000$ bin TL olacaktır. Buna göre de yapılacak sonraki işlemlerde Kızılkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin aktif toplamının $(184.000+30.000=)214.000$ Bin TL ve buna göre öz varlık/öz kaynak toplamının $(214.000-67.000=)147.000$ Bin TL olarak dikkate alınması gerekmektedir. Ayrıca Kızılkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin geçmiş yıllar zararının karla ve yedeklerle kapatılması, bilançoda gözüken fonlarının sermayeye eklenmesi öz varlık/öz kaynak tutarını değiştirmeyecektir. Bilançoda gözüken özel fonlar vergilendirilmeyen karlar olup maddi duran varlık değer artışı fonu değildir.

Kızılkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin Birleşmeye Esas 30/6/2025 Tarihli Düzeltilmiş Finansal Durum Tablosu (Bilanço) (bin TL)		
VARLIKLAR		YÜKÜMLÜLÜKLER
Diğer Dönen Varlık Kalemleri	82.000	III-Toplam Kısa Vadeli Yükümlülükler
153-Ticari Mallar	25.000	IV-Toplam Uzun Vadeli Yükümlülükler
I-Toplam Dönen Varlıklar	107.000	TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER
232-İştiraklerden Alacaklar	17.000	50-Ödenmiş Sermaye
242-İştirakler	22.000	500-Sermaye
250-Arazi ve Arsalar	28.000	501-Ödenmemiş Sermaye (-)
252-Binalar	20.000	502-Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları
254-Taşitlar	14.000	54-Kar Yedekleri
255-Demirbaşlar	15.000	540-Yasal Yedekler
257-Birikmiş Amortismanlar (-)	-9.000	542-Özel Fonlar
II-Toplam Duran Varlıklar	107.000	58-Geçmiş Yıllar Zararları (-)
TOPLAM VARLIKLAR	214.000	59-Dönem Net Karı (Zararı)
		TOPLAM ÖZKAYNAKLAR
		TOPLAM KAYNAKLAR

Özdoğan Kimya San. A.Ş. %50 oranında halka açık ortaklık olduğundan hisse fiyatı ve şirketin güncel piyasa fiyatı borsada belirlenmektedir.

Veriler doğrultusunda, Özdoğan Kimya San. A.Ş.'nin borsada işlem gören bir adet hisse fiyatı, birleşmenin gerçekleşeceği 30/9/2025 tarihinden bir gün önceki gün kapanış dikkate alınarak, üç aylık günlük kapanış ortalama fiyatı 30 TL olarak kabul edilecek, bu tutar 1 adet hissenin mevcut sermaye doğrultusunda piyasa fiyatı olarak dikkate alınacaktır. Buna göre Özdoğan Kimya San. A.Ş.'nin toplam 200.000.000 adet hisse fiyatı vardır. 1 adet hissenin piyasa fiyatı 30 TL olduğundan şirketin piyasa fiyatı $(200.000.000*30=)6.000.000.000$ TL olacaktır.

Yine verilere göre, gayrimenkul değerlendirme şirketleri ve uzman kurum görüşü kapsamında Kızılkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin piyasa fiyatının belirlenmesinde bilanço değerinin, iştirakler 4 katı (%300 fazlası), ticari mallar 1,2 katı (%20 fazlası), arazi ve arsalar ile binalar 6 katı (%500 fazlası), taşitlar ve demirbaşlar 2 katı (%100 fazlası), bunlar dışındaki diğer tüm kalemler bilanço değeri ile değerlendirilecektir. Buna göre değerlendirilen haliyle belirlenen öz kaynak tutarı, piyasa fiyatı olarak kabul edilecektir.

Bu durumda değerlendirilen bilanço kalemlerinin piyasa fiyatları aşağıdaki gibi olacaktır.

(000.TL)	Bilanço Değeri (A)	Artırım Katsayısı (B)	Piyasa Fiyatı (A*B=)
153 Ticari Mallar	25.000	1,2	30.000
242-İştirakler	22.000	4	88.000
250-Arazi ve Arsalar	28.000	6	168.000
252-Binalar	20.000	6	120.000
254-Taşılarda	14.000	2	28.000
255-Demirbaşlar	15.000	2	30.000
Toplam	124.000		464.000

Maddi duran varlıkların piyasa fiyatları belirlendiği için bilançoda bunlarla ilgili olarak yer alan amortismanlar artık dikkate alınmayacaktır.

Bu durumda Kızılıkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin aktif varlığı (464.000-124.000=)340.000 BİN TL artmış olacak ve ayrıca amortismanlarda dikkate alınmayacağından toplam artış (340.000+9.000=)349.000 Bin TL olacaktır. Kızılıkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin mevcut aktif tutarı toplamı 214.000 Bin TL olduğundan ve bu tutara artırılan tutarı da ilave ettiğimizde aktif tutarı toplamı (214.000+349.000=)563.000 Bin TL olacak, toplam yükümlülükleri 67.000 Bin TL olduğundan öz varlık/öz kaynak toplamı (563.000-67.000=)496.000 Bin TL olacaktır. Bunu bilanço üzerinden görmek istediğimizde Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin piyasa fiyatından bilanço büyülüğu aşağıdaki gibi olacaktır.

Kızılıkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin Birleşmeye Esas 30/6/2025 Tarihli Finansal Durum Tablosu (Bilanço) (bin TL)			
VARLIKLAR		YÜKÜMLÜLÜKLER	
Diger Dönen Varlık Kalemleri	82.000	III-Toplam Kısa Vadeli Yükümlülükler	67.000
153-Ticari Mallar	30.000	IV-Toplam Uzun Vadeli Yükümlülükler	0
I-Toplam Dönen Varlıklar	112.000	TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER	67.000
232-İştiraklerden Alacaklar	17.000	50-Ödenmiş Sermaye	126.000
242-İştirakler	88.000	500-Sermaye	100.000
250-Arazi ve Arsalar	168.000	501-Ödenmemiş Sermaye (-)	0
252-Binalar	120.000	502-Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları	26.000
254-Taşılarda	28.000	52-Sermaye Yedekleri	349.000
255-Demirbaşlar	30.000	522-MDV Yeniden Değer Artışları	269.000
257-Birikmiş Amortismanlar (-)	0	523-İştirakler Yeniden Değerleme Artışları	75.000
II-Toplam Duran Varlıklar	451.000	527-Diğer Sermaye Yedekleri	5.000
TOPLAM VARLIKLAR	563.000	54-Kar Yedekleri	18.000
		540-Yasal Yedekler	12.000
		542-Özel Fonlar	6.000
		58-Geçmiş Yıllar Zararları (-)	-13.000
		59-Dönem Net Karı (Zararı)	16.000
		TOPLAM ÖZKAYNAKLAR	496.000
		TOPLAM KAYNAKLAR	563.000

Piyasa fiyatına göre birleşme oranını ve buna göre hisse değişim oranlarını ve devralan şirkette artırılacak sermaye tutarını belirlememiz gerekmektedir.

Sermaye düzeltmesi olumlu farkları enflasyon düzeltmesi nedeniyle sermayenin değerlemesinden kaynaklı olduğu için bu sermayenin bir parçasıdır. Ödenmiş sermaye, sermaye ile sermaye düzeltmesi olumlu farklarının toplamından oluşacaktır. Sermaye düzeltmesi olumlu farkları sermayeye eklenmiş olması halinde ortaklar açısından bedelsiz hisse (pay) edinilmiş olacak, hisse

adedi artacak hisse fiyatı da artan sayıya göre azalacaktır. Toplamda ise şirketin piyasa fiyatında bir değişiklik olmayacağıdır.

Sermaye düzeltmesi olumlu farklarını dahil ederek ödenmiş sermayeyi dikkate alındığımızda, Özdoğan Kimya San. A.Ş.'nin ödenmiş sermayesi 229.000 Bin TL, Kızılkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin ödenmiş sermayesi ise 126.000 TL olmaktadır. Özdoğan Kimya San. A.Ş.'nin %100 payı birleşme işlemine katılmaktadır. Kızılkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin %60'ı Özdoğan Kimya San. A.Ş.'ye ait olduğundan bu şirketin (%100-%60=%)40 payı birleşme işlemine katılmaktadır. Özdoğan Kimya San. A.Ş.'nin piyasa fiyatı 6.000.000 Bin TL'dir. Kızılkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin piyasa fiyatı ise değerleme sonrası 496.000 Bin TL bulunmuştur. Özdoğan Kimya San. A.Ş.'nin birleşmeye katılan piyasa fiyatı 6.000.000 Bin TL iken, Kızılkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin birleşmeye katılan piyasa fiyatı (496.000*%40=)198.400 Bin TL olacaktır. Buna göre Özdoğan Kimya San. A.Ş.'nin birleşme oranı (6.000.000/(6.000.000+198.400)=)%96,8 dir. Kızılkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin birleşme oranı ise (198.000/(6.000.000+198.400)=)%3,2 dir.

Özdoğan Kimya San. A.Ş.'nin ödenmiş sermayesi 229.000 Bin TL olduğundan birleşme sonrası artırılmış haliyle sermaye tutarı (229.000/0,968=)236.570 Bin TL olmaktadır. Artırılan sermaye ise (236.570-229.000=)7.570 Bin TL olacak ve dolayısıyla devralan şirketin ortaklarına devralan şirkette 1 TL nominal bedelli 7.570.000 adet hisse (pay) verilecektir.

Buna göre Kızılkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin birleşmeye katılan ödenmiş sermaye tutarı (126.000*%40=)50.400 Bin TL olmaktadır. Bunun karşılığında Özdoğan Kimya San. A.Ş.'nin dışında diğer ortaklar 1 TL nominal bedelli 50.400.000 adet hisseye sahip olmaktadır. Yeni şirkette artırılan sermayeyi temsilen 1 TL nominal bedelli toplam 7.570.000 adet hisse elde edilecektir. Dolayısıyla hisse değişim oranı/miktari (7.570.000/50.400.000=%)15,02 (0,1501985 adet) olmaktadır. Yani Kızılkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin Özdoğan Kimya San. A.Ş. dışında kalan ortakları, kendi şirketlerindeki 1 TL nominal bedelli hisse için Özdoğan Kimya San. A.Ş.'de bunun %15,02'si kadar ancak hisse sahibi olabilmektedirler.

Yapılan açıklamalar doğrultusunda;

- Özdoğan Kimya San. A.Ş. %60 oranında Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin sermayesinin sahibidir. Dolayısıyla bu finansal durum tablosunda 245 Bağlı Ortaklıklar hesabında yer almaktadır. Ayrıca henüz bağlı ortaklısına sermaye taahhüdü bulunmaktadır. Birleşme işleminden önce bu taahhüdü yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu taahhüt edilen fakat henüz ödenmeyen sermayenin ödenmesi halinde, Özdoğan Kimya San. A.Ş.'nin aktif ve pasifinde aynı tutarda değişiklik olacağından, öz varlık/öz kaynağına bir değişiklik söz konusu olmayacağıdır. **(1 puan)**
- Kızılkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin 501 Ödenmemiş Sermaye hesabında yer alan 30.000 Bin TL birleşme öncesi ortaklar tarafından ödenmesi gerekmektedir. Bunun ödenmesi ile aktif taraf artacak ve dolayısıyla şirketin öz kaynak tutarı (117.000+30.000=)147.000 Bin TL olacaktır. Buna göre de yapılacak sonraki işlemlerde Kızılkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin aktif toplamının (184.000+30.000=)214.000 Bin TL ve buna göre öz varlık/öz kaynak toplamının (214.000-67.000=)147.000 Bin TL olarak dikkate alınması gerekmektedir. **(2 puan)**
- Özdoğan Kimya San. A.Ş. %60 oranında Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin sermayesinin sahibidir. Dolayısıyla bu finansal durum tablosunda 245 Bağlı Ortaklıklar hesabında yer almaktadır. Birleşme işleminde bu hesap bilançodan tenzil edileceğinden, Özdoğan Kimya San. A.Ş. devralma nedeniyle yapacağı sermaye artırımında, bu tutar kadar sermaye artırımı yapmayacağıdır. **(1 puan)**

- Veriler doğrultusunda, Özdoğan Kimya San. A.Ş.'nin borsada işlem gören bir adet hisse fiyatı, birleşmenin gerçekleşeceği 30/9/2025 tarihinden bir gün önceki gün kapanışı dikkate alınarak, üç aylık günlük kapanış ortalama fiyatı 30 TL olarak kabul edilecek, bu tutar 1 adet hissenin mevcut sermaye doğrultusunda piyasa fiyatı olarak dikkate alınacaktır. Buna göre Özdoğan Kimya San. A.Ş.'nin toplam 200.000.000 adet hisse payı vardır. 1 adet hissenin piyasa fiyatı 30 TL olduğundan şirketin piyasa fiyatı $(200.000.000 * 30 =) 6.000.000.000$ TL olacaktır. **(1 puan)**
- Yine verilere göre, gayrimenkul değerlendirme şirketleri ve uzman kurum görüşü kapsamında Kızılıkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin piyasa fiyatının (şirketin değerinin) belirlenmesi için bazı bilanço kalemlerinin değerlendirilmesi öngörmektedir. Yapılan değerlendirme sonrası Kızılıkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin değerlendirmeye bağlı aktif varlığı $(464.000 - 124.000 =) 340.000$ Bin TL artmış olacak ve ayrıca maddi duran varlıklar zaten güncel değeri ile değerlendirilmiş olduğundan bunlarla ilgili amortismanlar dikkate alınmayacağından aktif taraftaki toplam artış $(340.000 + 9.000 =) 349.000$ Bin TL olacaktır. Kızılıkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin mevcut aktif tutarı toplamı 214.000 Bin TL olduğundan, bu tutara artırılan tutarı da ilave ettiğimizde aktif tutarı toplamı $(214.000 + 349.000 =) 563.000$ Bin TL olacak, toplam yükümlülükleri 67.000 Bin TL olduğundan öz varlık/öz kaynak toplamı $(563.000 - 67.000 =) 496.000$ Bin TL olarak belirlenecektir. **(3 puan)**
- Sermaye düzeltmesi olumlu farkları enflasyon düzeltmesi nedeniyle sermayenin değerlendemesinden kaynaklı olduğu için bu sermayenin bir parçasıdır. Ödenmiş sermaye, sermaye ile sermaye düzeltmesi olumlu farklarının toplamından oluşacaktır. Sermaye düzeltmesi olumlu farkları sermayeye eklenmiş olması halinde ortaklar açısından bedelsiz hisse (pay) edinilmiş olacak, hisse adedi artacak hisse fiyatı da artan sayıya göre azalacaktır. Toplamda ise şirketin piyasa fiyatında bir değişiklik olmayacağından aktif taraftaki toplam artışı $(349.000 + 9.000 =) 349.000$ Bin TL olacak. **(1 puan)**
- Özdoğan Kimya San. A.Ş.'nin ödenmiş sermayesi 229.000 Bin TL, Kızılıkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin ödenmiş sermayesi ise 126.000 TL dir. Özdoğan Kimya San. A.Ş.'nin %100 payı birleşme işlemine katılmaktadır. Kızılıkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin %60'ı Özdoğan Kimya San. A.Ş.'ye ait olduğundan bu şirketin (%100-%60=)%40 payı birleşme işlemine katılmaktadır. Özdoğan Kimya San. A.Ş.'nin piyasa fiyatı 6.000.000 Bin TL'dir. Kızılıkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin piyasa fiyatı ise değerlendirme sonrası 496.000 Bin TL olarak bulunmuştur. Özdoğan Kimya San. A.Ş.'nin birleşmeye katılan piyasa fiyatı (hisse değeri) 6.000.000 Bin TL iken, Kızılıkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin birleşmeye katılan piyasa fiyatı (şirket/hisse değeri) $(496.000 * %40 =) 198.400$ Bin TL olacaktır. Buna göre piyasa fiyatından (hisse/şirket değerinden) Özdoğan Kimya San. A.Ş.'nin birleşme oranı $(6.000.000 / (6.000.000 + 198.400) =) \%96,8$, Kızılıkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin birleşme oranı ise $(198.400 / (6.000.000 + 198.400) =) \%3,2$ dir. **(3 puan)**
- Özdoğan Kimya San. A.Ş.'nin ödenmiş sermayesi 229.000 Bin TL olduğundan birleşme sonrası artırılmış haliyle sermaye tutarı $(229.000 / 0,968 =) 236.570$ Bin TL olmaktadır. Artırılan sermaye ise $(236.570 - 229.000 =) 7.570$ Bin TL olacak ve dolayısıyla devrolan şirketin ortağına/ortaklarına devralan şirkette 1 TL nominal bedelli 7.570.000 adet hisse (pay) verilecektir. **(3 puan)**
- Kızılıkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.'nin birleşmeye katılan ödenmiş sermaye tutarı $(126.000 * %40 =) 50.400$ Bin TL olduğundan, Özdoğan Kimya San. A.Ş.'nin dışında diğer ortak/ortaklar 1 TL nominal bedelli 50.400.000 adet hisseyle birleşmeye katılmaktadır. Yeni şirkette artırılan sermayeyi temsilen 1 TL nominal bedelli toplam 7.570.000 adet hisse elde edilecektir. Dolayısıyla hisse değişim oranı/miktari $(7.570.000 / 50.400.000 =) \%15,02$ (0,1501985 adet) olmaktadır. Yani Kızılıkaya Kimya

Malz. Tic. A.Ş.'nin Özdoğan Kimya San. A.Ş. dışında kalan ortak/ortakları, kendi şirketlerindeki 1 TL nominal bedelli hisse için Özdoğan Kimya San. A.Ş.'de bunun %15,02'si kadar ancak hisse sahibi olabilmektedirler. **(3 puan)**

b-6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve Kanunun verdiği yetkiye istinaden yayımlanan Önemli Nitelikteki İşlemler Ve Ayrılma Hakkı Tebliği (II-23.3) kapsamında, örneğe ve mevcut verilere göre yapılan birleşme işleminin önemli nitelikte işlem sayılıp sayılılmadığını değerlendirilmesi/açıklanması istenmiştir.

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun "*Ortaklıkların önemli nitelikteki işlemleri*" başlıklı 23 üncü maddesinde;

"(1) Halka açık ortaklıkların birleşme, bölünme işlemlerine taraf olması, tür değiştirmesi, imtiyaz öngörmesi veya mevcut imtiyazların kapsam veya konusunu değiştirmesi gibi yatırımcıların yatırım kararlarının değişmesine yol açacak ortaklığun yapısına ilişkin temel işlemler bu Kanunun uygulanmasında önemli nitelikte işlem sayılır. Kurul, önemli nitelikteki işlemleri, önemlilik ölçüsü de dahil olmak üzere bu nitelikteki işlemlerde bulunulabilmesi veya kararların alınabilmesi için uyulması zorunlu usul ve esasları, halka açık ortaklıkların niteliğine göre belirlemeye yetkilidir.

(2) Kurul, birinci fikra çerçevesinde düzenlenen zorunluluklara uyulmaksızın gerçekleştirilen işlemlerin ortadan kaldırılmasına yönelik Kurul kararının tebliği tarihinden itibaren otuz gün içinde işlem öncesi durumun aynen sağlanmaması hâlinde idari para cezası verebilir ve bu işlemlerin iptali için 6102 sayılı Kanunun genel kurul kararlarının iptaline ilişkin hükmüleri çerçevesinde dava açabilir." Şeklinde belirleme yapılmıştır.

Önemli Nitelikteki İşlemler Ve Ayrılma Hakkı Tebliği (II-23.3)'nin "Amaç ve kapsam" başlıklı 1 inci maddesinin 1-a bendinde, ortaklıkların önemli nitelikteki işlemlerini, bu işlemlere ilişkin önemlilik ölçüyü de dahil olmak üzere bu nitelikteki işlemlerde bulunulabilmesi veya kararların alınabilmesi için uyulması zorunlu usul ve esasların belirlenmesinin, Tebliğin amaçlarından birisi olduğu belirtilmiş, Tebliğin "Önemli nitelikteki işlemler" başlıklı 4 üncü maddesinde;

"(1) Ortaklıkların;

a) 5inci maddede tanımlanan birleşme veya bölünme işlemlerine taraf olması,

b) Tür değiştirmesi,

c) 6 nci maddede belirlenen önemlilik ölçütlerini sağlayan mal varlığının devri veya bu mal varlığının devri sonucunu doğuran işlemler tesis edilmesi veya bu mal varlığı üzerinde 3/1/2014 tarihli ve 28871 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1)'nin 12 nci maddesine aykırı olmamak kaydıyla üçüncü kişiler lehine sınırlı aynı hak tesis edilmesi,

ç) İmtiyaz öngörmesi veya mevcut imtiyazların kapsam veya konusunu değiştirmesi, önemli nitelikteki işlem sayılır.

(2) Kurulun diğer düzenlemelerinde önemli nitelikteki işlem olarak belirlenen işlemler de bu Tebliğ hükümlerine tabidir.

(3) Birinci fikrada sayılmamakla birlikte, bir bütün olarak ele alındığında ortaklığun temel faaliyetleri veya olağan ticari hayatında esaslı değişiklik yapılımak suretiyle yatırımcıların yatırım kararlarının değişmesine yol açacak, ortaklığun yapısına ilişkin temel işlemler Kurul tarafından önemli nitelikteki işlem olarak değerlendirilebilir." Şeklinde belirleme yapılmıştır.

Dolayısıyla halka açık ortaklıklar için birleşme veya bölünme işlemleri normal koşullarda önemli nitelikte işlem sayılmaktadır. Bunun dışında yapılan işlem ortaklığun temel faaliyetleri veya olağan ticari hayatında esaslı değişiklik yapılımak suretiyle yatırımcıların yatırım kararlarının değişmesine yol açacak şekilde ortaklığun yapısına ilişkin temel işlemler ve değişikliklerde, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından önemli nitelikteki işlem olarak değerlendirilebilecektir.

Tebliğin “Önemli nitelikteki işlem sayılan birleşme ve bölünme işlemleri” başlıklı 4 üncü maddesinde;

“(1) Aşağıda sayılan birleşme işlemleri önemli nitelikteki işlem olarak değerlendirilir:

a) Ortaklığın yeni kuruluş şeklinde birleşme işlemlerine taraf olması.

b) Devralma şeklinde birleşme işlemlerinde ortaklığın;

1) Devrolunan taraf olması.

2) Devralan taraf olması ve birleşme sonucunda %50 veya daha fazla sermaye artırımı yapacak olması.

(2) Aşağıda sayılan bölünme işlemleri önemli nitelikteki işlem olarak değerlendirilir:

a) Tam bölünmelerde ortaklığın;

1) Bölünen taraf olması.

2) Devralan taraf olması ve devralınan mal varlığı karşılığında %50 veya daha fazla sermaye artırımı yapacak olması.

b) Kısıtlı bölünmelerde ortaklığın;

1) Bölünen taraf olması ve devredilen mal varlığının 6 ncı maddede belirlenen önemlilik ölçütlerini taşıması.

2) Devralan taraf olması ve devralınan mal varlığı karşılığında %50 veya daha fazla sermaye artırımı yapacak olması.

(3) 28/12/2013 tarihli ve 28865 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Birleşme ve Bölünme Tebliği (II-23.2.’nin 12 ncı maddesinin dördüncü ve beşinci fıkra hükümleri saklıdır.” Şeklinde belirleme yapılmıştır.

Buna göre, devralma şeklinde birleşme işlemlerinde, halka açık ortaklığın devrolunan taraf olması halinde önemli nitelikteki işlem olarak sayılırken, halka açık ortaklığın devralması şeklindeki birleşme işlemlerinde, devralınan mal varlığı karşılığında %50 veya daha fazla sermaye artırımı yapılacak olunması gerekmektedir. Halka açık ortaklığın devralma şeklindeki birleşme işlemlerinde, devraldığı şirketin mal varlığı karşılığında, mevcut ödenmiş sermayesinde %50 nin altında yapılacak bir sermaye artışı halinde bu birleşme önemli nitelikteki işlem olarak değerlendirilmeyecektir.

Birleşme ve Bölünme Tebliği (II-23.2.’nin 12 ncı maddesinin dördüncü ve beşinci fıkra hükümleri kapsamında birleşme yapılamayacak durumların varlığı halinde, zaten önemli nitelikteki işlemde söz konusu olamayacaktır. Buna göre;

- Kanuna göre halka açık ortaklıkların birleşme, bölünme işlemlerine taraf olması, tür değiştirmesi, imtiyaz öngörmesi veya mevcut imtiyazların kapsam veya konusunu değiştirmesi gibi yatırımcıların yatırım kararlarının değişmesine yol açacak ortaklığın yapısına ilişkin temel işlemler Kanunun uygulanmasında önemli nitelikte işlem sayılmaktadır. Ancak bunun için Sermaye Piyasası Kuruluna (SPK) konuya ilişkin düzenleme yetkisi verilmiştir. **(1 puan)**
- SPK’nın Tebliğ ile yaptığı düzenleme uyarınca halka açık ortaklığın devralması şeklindeki birleşme işlemlerinde, devralınan mal varlığı karşılığında %50 veya daha fazla sermaye artırımı yapılacak olunması gerekmektedir. Örnek olayda halka açık şirket olan Özdoğan Kimya San. A.Ş.’nin birleşme işleminde devralan olması ve devraldığı Kızılkaya Kimya Malz. Tic. A.Ş.’nin mal varlığı karşılığında, ödenmiş sermayesinde ((236.570-229.000)/229.000=%3,3 oranında yani %50 oranının altında bir artış yapmış olması nedeniyle, yapılan birleşme işlemi önemli nitelikteki işlem sayılmayacaktır. **(4 puan)**

